

ÚJ KELELET

FÜGGETLEN NAPI LAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő ז"ל מרטון ד"ר א. מרטון ז"ל

12 OLDAL (értékelt adóval) 4-SEKEL TEL-AVIV, 1981 JUNIUS 5., PÉNTEK 10.002 sz.

Jelentéktelen megegyezésekkel végződött Szádát és Begin ofirai találkozója

Három új határállomást létesítenek — Izraeli—egyiptomi együttműködés a turisztika terén — Szádát mértékletes magatartást követel Izráeltől Libanonban

Impresszív külsőségek és az izraeli, valamint a világsajtó nagy érdeklődése mellett zajlott le tegnap Ofirában Anuár el-Szádát egyiptomi elnök és Menáchem Begin miniszterelnök tizedik találkozója. A néhány órás elnöki látogatás befejeztével azonban politikai megfigyelők arra a megállapításra jutottak, hogy a két államférfi megbeszélése vajmi kevés konkrét eredményt hozott — jöllehet Begin miniszterelnök mindent megtett, hogy ellenkező benyomást keltsen. Egyes politikai kommentátorok teljesen nyíltan „választás előtti hangulatkeltésnek” minősítették a találkozót.

„Igen elégedett vagyok Szádát elnökkel folytatott tárgyalásaim eredményeivel” — mondotta tegnap délelőtt az újságíróknak Menáchem Begin miniszterelnök röviddel azután, hogy befejezte negyszemközt tárgyalásait az egyiptomi államelnökkel a „Fehér Elefánt” nevű ofirai vendégfogadóban.

Begin a továbbiakban azt mondta, hogy Szádát elnök pozitív választ adott újságírók minden, eléje terjesztett izraeli kérdésre a kétórás tárgyalás során, amelynek folyamán Begin egyetlen alkalommal hagyta el a termet néhány percre hogy „villám tanácskozást” folytatson a hadsereg hírszerző szolgálatának kinn várakozó parancsnokával.

A miniszterelnök a többi között elmondotta, hogy a beszélgetés során turisztikai-fejlesztési program körvonalazódott, amely lehetővé teszi majd izraeli szakértők és munkások tevékeny segítségét a Szinájban (a visszavonulás után), míg a Szináj lakosai Izráelben vállalhatnak majd munkát.

Szádát hajlandó lesz engedélyezni, hogy izraeli gépek landolhassanak az Éjlát közelében levő Ecion repülőtéren a végleges visszavonulás után is, de ezt ahhoz a feltételhez köthette, hogy Izrael a visszavonulás idején nem viszi magával és nem rombolja le a Szinájban épített repülőterek berendezéseit.

Egyiptomi hírforrások szerint Szádát elnök még a találkozó előtt kijelentette, legfőbb célja az ofirai találkozáson Begin megegyezése, hogy ne élezze ki túlságosan a helyzetet Libanonban és tartózkodjon ellenségeskedések kezdeményezésétől Szíriával, mert ezzel csak Szíria malmára hajtáná a vizet.

Szádát elnök ezt a kijelentését megismételte a találkozó befejeztével rendezett sajtóértekezleten.

Gondoskodott jó ünnepi olvasnivalóról? Jöjjön el ma délelőtt a HADASH könyvtárba, TEL-AVIV, NESZ CIONA UTCA 4, TELEFON: 659684

miniszterelnök felesége nem volt jelen.

A szertartás befejeztével Szádát és Begin izraeli katonai helikopterbe ültek, amelyen „séta-repülést” tettek Ofira és környéke felett.

A két államférfi beszélgetése a „Fehér Elefánthoz” címzett vendégfogadó hűs erkélyen folyt le, két nagy sárga napernyő alatt. A két kényelmes fotójt külön erre a célra hozták az ország északi részéből. A megbeszélés ideje alatt azonban erős szél fújt, és így nagyobb köveket kellett elhelyezni az erkély hosszában kiterített vörös szőnyegre, amelyen Szádát és Begin ült. A két tárgyaló fél között vörös posztóval bevont kerek asztalt helyeztek el.

A megbeszélés kezdetekor néhány jámit lakos, aki külön erre a célra érkezett Ofirába, „privát” tüntetést rendezet a fogadó előtti térségen, majd erőszakos használata nélkül feloszlatták a „mini-tüntetést”.

A Begin — Szádát tárgyalásokat sajtóértekezlet követte, amelyen többszáz bel- és külföldi újságíró vett részt. Ezeknek azonban súlyos csalódásban volt részük, mert mindkét politikus a sajtóértekezleten közismert álláspontját ismételte, vagy üres szöveggel próbálták elcsúsztatni az „érdekenyebb” kérdéseket.

Begin miniszterelnök azt mondta, hogy a megbeszélés során „helyes és komoly megoldásokat” formált meg Szádát elnökkel — de részletekbe nem volt hajlandó beácsolni.

Szádát elnök az egyiptomi—izraeli kapcsolatok alakulására vonatkozó kérdésre azt válaszolta, hogy Beginnel folytatott megbeszélése során nem került szóba az autonómia kérdése, mert az csak

az izraeli választások után kristályosodik ki.

Ugyanerre a kérdésre Begin azt felelte, hogy nem lehet tudni, ki vezet majd izraeli részről a tárgyalásokat a választások után. Ha őt Begin választják meg, akkor továbbra is dr. Burg, de ha Pereszt, akkor Burgnak „nincsenek kilátásai”.

Az egyik újságíró kérdést intézett Szádát elnökhöz, nem véli-e úgy, hogy ofirai látogatása hozzájárult a Likud választási propagandájához, Szádát azt válaszolta, hogy nem kíván érdemben reagálni erre a kérdésre, Begin pedig haragosan így szólt:

— Voltak fontosabb tárgyalási témáink, s nincs itt semmi, ami bármilyen összefüggésben állna a Likud választási kampányával...

A lengyel kommunista párt bírálja a szélsőséges «Fórumot»

Koppenhága. — A lengyel politbüro „népszerűtlen intézménynek” minősítette a kattowitzi „Fórum” nevű belső pártcsoporthoz tartozó, melyet a moszkovita párttagok létesítettek.

A rádióban és a lengyel kommunista párt szócsövében, a Tribuna Ludu-ban publikált közlemény megállapítja, hogy a „Fórum” kárt okoz a pártnak. A pártvezetőség egyben bejelentette, hogy tovább folytatják a belső választásokat a párt július 14-én megtartandó kongresszusára.

Ez az első eset, hogy demokratikus választásokat tartanak a leti blokk kommunista pártján belül. A kongresszus fő napirendi pontja a „párt megújulása”. A lengyel hírközlő eszközök hangsúlyozzák „a demokrácia, a szabadság és az emberi értékek meg erősítésének szükségességét”.

Moszkvát követve, tegnap, a kelet-német és csehszlovák lapok is támadták a lengyel kommunista pártot. Mint jelentették, néhány nappal ezelőtt a TASZS-iroda jelentése éles kirohanást intézett a lengyel kommunista párt ellen.

Varsó (ITIM, Reuter). — Lengyel hivatalos források közölték, hogy Poznanban holtan találtak a szovjet konzult, akit saját revolveréből származó golyó ölt meg. Nem világos, hogy baleset, vagy öngyilkosság történt-e. A

— Elköteleztem magam népemnek, — mondotta Szádát a lakóbizottság tagjainak —, hogy kiürítve adom nekik vissza az egész Szináj-félszigetet 1982 április 26-án, és ez az ígéret természetesen az Önök által lakott városra is vonatkozik. Lehetőségs, hogy későbbi időpontban lehető-

JAVITS — KÜLÜGYI TANÁCSOS

Washington. — Jacob Javits, volt republikánus szenátor Alexander Haig külügyminiszter tanácsosává nevezték ki. A kinevezés Javits tevékenysége iránti elismerés kifejezése.

A külügyminisztérium közleménye rámutat arra, hogy Javits — mint a Szenátus külügyi bizottságának tagja —, széleskörű tapasztalatokra tett szert és „személyi szaktudása külügyekben, nagy értékkel bír a külügyminiszter számára”.

Megfigyelők azonban rámutatnak arra, hogy a kinevezés inkább megtisztelő, mint gyakorlati jellegű.

Javits 18 éven keresztül volt a Szenátus tagja, azonban a legutóbbi választások során kiesett. — Az utóbbi években egyébként megingott egészségi állapota.

vé fogjuk tenni izraeli polgárok letelepedését Sárml-Sejken, de az általam említett dátum előtt Önöknek ki kell költözniük — mondta az egyiptomi elnök a családtagok részére, majd végül hozzáfűzte, hogy „előreláthatólag” nem lesz semmi ok az izraeliek kitéréséről erről a helyről.

Ofirai lakóbizottságának tagjai külön megbeszélést folytattak Menáchem Begin miniszterelnökkel és a kíséretében levő Ariél Saron földművelésügyi miniszterrel is, aki a kormányban a kitelepítési ügyek felelőseinek feladatát látja el. A megbeszélésen jelen volt Jicchák Sámir külügyminiszter is.

Ariél Saron figyelmesen meghallgatta a lakosok kártérítési követelésének lényegét és elsősorban azt a panaszt, hogy a női, illetve hajadon ofiraiakat a jelenlegi rendelet értelmében hátrányosan diszkriminálja a családok lakosokkal, illetve az üzlet tulajdonosokkal szemben. Saron Begin jóváhagyásával, megígérte, hogy az illetékes miniszteri bizottság már ma, pénteken, megkezdi a követelések érdembeni tárgyalását, hogy minél előbb határozatot lehessen hozni.

Beavatott hírforrások szerint, Ofirában a zúgolódás elmérgesedésével kell számolni, egyrészt Szádát elnök lényegileg elutasító válasza, másrészt pedig amiatt, hogy egyes Jámit-körzetszabályozók felusztották az ofiraiakat a kormány ellen.

Egyiptom osztrák fegyvert akar

Kairó (—). Az egyiptomi hadügyminiszter Bécsbe megy, hogy megbeszéléseket folytasson fegyverüzletéről — közölte tegnap az El Áhrám.

Szádát elnök Kresky kancellár egyiptomi látogatása során azt mondta, hogy Egyiptom szeretne könnyű tankokat vásárolni Ausztriától.

Újabb munkakonfliktus a rádiónál

A rádióhallgatók az utóbbi napokban újra zavarásokról panaszkodnak, főleg a naponta háromszor közvetített hirmagazin idején.

Ennek oka az, hogy amikor a jeruzsálemi stúdió újra üzembe helyezték, Gideon Lév-Ari rádióigazgató úgy határozott, hogy a tel-avivi stúdióból közvetített adásokat tel-avivi közvetítő állomásról továbbítják, hogy csökkentse a jeruzsálemi technikusok túlóráit. Eddig az volt a szokás, hogy a tel-avivi stúdió adásait is a jeruzsálemi közvetítő állomás továbbítja, amely erősebb, mint a tel-avivi.

Gideon Lév Ari rendelkezése nyomában azonban változott az adás erőssége és számos rádióhallgató panaszkodott, hogy kénytelenek többször beállítani készülékeiket. Az történik ugyan

is, hogy a Tel Avivon keresztül közvetített adások gyengébbek, mint amelyek Jeruzsálemből továbbítanak.

A hirmagazinok szerkesztői felelték erre az igazgató figyelmeztetésére, hogy viszszaállítsa a régi rendszert. Ekkor azonban kiderült, hogy a jeruzsálemi technikusok nem hajlandók továbbítani a tel-avivi adásokat, mert azt követelik, hogy vegyék vissza azt a négy társukat akiket a sztrájk idején elbocsátottak. Ezek valamennyien új olék, akiknek fizetését valójában a klitaügyi minisztérium folyósította. A rádióigazgatóság viszont azt hangoztatja, hogy miután a klitaügyi minisztérium nem folyósítja tovább fizetéseiket, mert ez az időszak lejárt, a rádióknak nem áll érdekében tovább alkalmazni őket.

Mély fájdalommal jelentjük

FUCHS DÁVID (Duci)

Margitta — Givátajim

elhunyát, aki itthagya szeretett családját.
Temetése ma, pénteken — ז' אייר תשמ"א — (1981 június 5-én), 11.30 órakor lesz a choloni temetőben.

Gyászolják:
Felesége: Marika
Fia: Arbel Joszi
Menye: dr. Arbel Eliana
Unokája: Uri Arbel (Németország)
Nővére, a kiterjedt rokonság és a barátok

Szovjetunió — Izrael 112:84 (56:32)

Prága (—). — A Szovjetunió kosárlabda válogatottja szerdán este a Prágában megtartott mérkőzésen az Európa bajnokság keretében, 112:84 arányú győzelmet aratott az izraeli válogatott felett. A féldíj 56:32 volt.

Az izraeli csapat nem tudott ellenállni az oroszok gyors, erős és ambiciózus játékának. A szovjet csapatban kitűnt a 2,20 méter magas Tkacsenko és a 2,14 méteres Belostenny.

VÁSÁROLJON RIASZTÓ ÉS VÉSZJELZŐ BERENDEZEST!

Ejszakai és nappali betörők ellen. Jutányos áron, teljes ótállással. Ingyenes tanácsadás.

„IRON BERENDEZEST” VEGYEN. TELEFON: 03-701967

Izraeli részről Jim Boatwright és Miki Berkovitz tanúsított kiemelkedő játékot.

A szovjet csapat ma Jugoszláviával játszik.

Az izraeli csapat egyébként ma látogatást tesz a Prágától mintegy 100 kilométerre fekvő Theresienstadt egykori koncentrációs táborban.

A TEL-AVIVI HADASH

könyvtár jelenti, hogy megérkeztek a nehezen várt bridzs könyvek. • Előfizetéseket a bridzs-újságra elfogadunk. • Nagy választék mesekönyvekből, az ifjúsági irodalom műveiből.

Reggeltől estig, déli záróra nélkül, nyitva tartunk. Pontos címünk: TEL-AVIV, Nesz Ciona u. 4, tel. 659684

NÉPSZÓNOK A CSUCSON

Irta: ARAD GIDEON

Tíz hónap múlva a Slomo-öböl gyöngye, Ofira városa visszavedik Sarm el-Sejkké, visszazár egyiptomi fennhatóság alá. Chusni Mubarak egyiptomi alelnök ehéti sajtónyilatkozatában semmi kétséget sem hagyott az iránt, hogy az izraeli lakosoknak el kell hagyniuk a hatnapos háború nyomán felépített gyönyörű kisvárost és az izraeli hadiflotta kikötőjét. Nyilván erre gondolt Anuár Szádát egyiptomi elnök is, amikor engedett Árik Sárón mezőgazdasági tábornok kéréseinek és beleegyezett a csúcstalálkozóra Menáchem Bejjinnel — de Ofirában...

Igy tehát legalábbis a találka helyszínén a lakosság érhető dühkitörése fogadta a találkozó kitűzésének híret, bár Begin éppen népszerűségét kívánja növelni a választások előtti csúcstalálkozó révén. Sárón multiheti látogatása során meggyőzte az egyiptomi elnököt, hogy Begin választási esélyei növekedtek az utóbbi időben és így Szádát jól teszi, ha gondoskodik a jóviszony fenntartásáról Izrael jelenlegi miniszterelnökével.

Begin ugyan nem tűnik ki államférfiúi tehetséggel, az izraeli-egyiptomi kapcsolatok terén sem, viszont kitűnő párttaktikus és jól tudja, mivel növelheti a Likud szavazatainak számát. Más oka aligha lehetett a Szádát által hónapok óta makacsul megtagadott találkozóra. Egyiptom már közölte, hogy a szíriai válságban semleges marad, még háborús konfliktus esetén is; a szíriai nemzetközi haderő kérdésében pedig már jóformán kész a megállapodás és semmi szükség sincsen Szádát és Begin közötti tárgyalásokra.

Ezzel szemben vannak problémák a Camp David egyezmény végrehajtása körül. Csak hogy ezen a téren legfeljebb a régen megszokott autonómia-tárgyalások felújításának ígérteréről lehet szó. Már régebben megegyeztek a megbeszélések folytatásáról a választások után.

ESKÜ ARIELBEN

Jó három évtizeden keresztül voltam kénytelen meghallgatni Menáchem Begin szónokait — azon régmúlt napok óta, amikor Tel-Avivban a Mograbi erkélyéről buzdította a tömeget. Azon tehetséges népszónokok közé tartozik, akik megittasodnak saját szavaiktól és féktelen frázisokban élik ki magukat, a témeg helyeslését fontosabbnak tekintve a politikai meggondolást.

soknál. Most, amidőn miniszterelnök szerepében az államérdekeket kellene szem előtt tartania, egyre gyakrabban kitör belőle a demagóg népszónok. Amikor Schmidt német kancellárt sértegette, felbukkant a háttérből az a Begin, aki a Kneszet elleni támadásra uszította a tömeget, a Ben Gurion és Adenauer közötti megállapodás ellen tiltakozva.

A régi ellenzéki demagóg az, aki elfeledve kormányfői méltóságát, élvezettel keresi az éles szóváltásokat a Kneszetben és katonai titkok kitergetésével henech pártszónoklataiban.

Szemére vetették, hogy ő, aki elhagyta a nemzeti kormányt, mert Izrael elismerte az UNO 242 számú BT-határozatát, ugyanezen határozathoz ragaszkodott Camp Davidben a megegyezés alapjaként.

Az ellenzék vezérszónokaként élesen támadta a kormányt az Egyiptommal megkötött fegyverszünet, majd az átmeneti egyezmények miatt, azzal, hogy Izraelnek sohasem szabad lemondania Szináj területéről. De ő volt az, aki békét kötött Egyiptommal és lemondott Szinájról, beleértve Ofirát és Jámit városát is.

Négy héttel az ofirai találkozó előtt Menáchem Begin Arielen, választási szónoklat hevében ünneplés fogadalmat tett, hogy „amíg ő miniszterelnökként szolgálja a népet, Izrael nem fogja elhagyni Judea, Somron, vagy a gázai sáv egyetlen részét sem!” Nem hisszük, hogy ezt a kijelentést azért tette volna, mert tudja, hogy már nem lesz sokáig miniszterelnök, tehát nem vállal kockázatot az esküvel. Ellenkezőleg, inkább választási győzelem elérésére törekedett, hogy elhódítsa a szélsőséges nacionalisták szavazatait Geula Kohen pártjától.

Csak hogy Menáchem Begin aláírta és a Kneszet által jóváhagyta a Camp Davidben megkötött egyezményt, amely szerint tárgyalások után, a palesztinai arabok, Egyiptom és Jordánia részvételével, fogják eldönteni a Nyugati Partvidék és Gáza jövőjét és a végleges határokat. — Anuár Szádát jogosan felvetheti a kérdést, hogyan kívánja Begin végrehajtani a megállapodást, ha már előre megesküszik, hogy semmit sem változtat a mai helyzeten?

Tíz hónap múlva Izraelnek teljesen ki kell ürítenie Szináját az izraeli-egyiptomi békeszerződés

értelmében, amelynek végrehajtása mindaddig jóformán zökkenő nélkül folyik. Csak hogy a békeszerződés alapját a Camp David-egyezmény képezi, amelynek szerves része a palesztinai kérdés megoldása, mégpedig a Begin által javasolt autonómia alapján. Az egyiptomi elnök előre (és utólag is) nyomtatékosan hangsúlyozta, hogy a békeszerződés szoros összefügg a palesztinai kérdés megoldásával, bár az formailag nem képezi a béke előfeltételét.

GÁZA ÉS JERUZSALEM

Begin tehát az új somroni településsel megesküdött, hogy Izrael nem vonul ki (az ő vezetése alatt) a Partvidékről és Gázából. Mit mond a Camp David-egyezmény? Egyiptom, Izrael, Jordánia és a Nyugati Partvidék, valamint Gáza megválasztott képviselői részvételével tárgyalásokat kell folytatni a Nyugati Partvidék és Gázai körzet végleges státuszáról, valamint az Izrael és Jordánia közötti békéről. Ezen tárgyalásokon kell majd kijelölni a végleges határokat. A megoldásnál tekintetbe kell venni a palesztinai nép jogait és igazságos követelményeit.

Hogyan lehet összeegyeztetni „határok megvonását” az érdekeltek, tehát Jordánia, Izrael, a palesztinai nép és Egyiptom közötti megállapodás alapján, Begin arieli esküjével és a területi kiegyezés teljes elvetésével?

Begin, szokásához híven, szavakkal, frázisokkal segít magán. Így a szerződés szövegében szereplő „palesztinai népet”, amelynek legitim jogait kénytelen volt elismerni, a Kneszetben tartott beszámolójában egyszerűen átváltoztatta „erec-jiszraeli arabok”-ká. Az ötvenes átmeneti idő alatt létrehozott autonómia pedig Begin változatában egyféle zsebben hordozható „személyi autonómia” lett, a fából-vaskarika begini változata. De sem ez, sem a nagyhangú arieli eskü sem változtathatja meg a Begin, Szádát és Carter elnök aláírását viselő szerződésben vállalt kötelezettségeket. Anuár Szádát pedig nem vállalhatja magára azt az

ódiumot, hogy igazat adjon ellenfeleinek, akik szemére vetik, hogy különbekét kötött Izraellel és Szináj fejében cserbenhagyta a palesztinaiakat.

Az egyiptomi elnök már bebizonnyította politikai képességeit. Semmivel sem marad adósa Beginnek. Ha az izraeli miniszterelnök nem hajlandó megegyezésre Gázában, vagy Somronban — Szádát visszaüt Jeruzsálem kérdésében.

Tudvalevő, hogy Jeruzsálemtől nem jött létre megegyezés Camp Davidben. A három aláíró fél a megállapodáshoz csatolt három külön levélben szögezte le álláspontját Jeruzsálem kérdésében. Szádát tehát nem szegte meg az egyezményt, hanem csupán Camp Davidben képviselt álláspontját ismételte meg a napokban, amikor kijelentette, hogy „a palesztinaiaknak örökös nemzeti és vallási joguk van Jeruzsálemre, a muzulmánok szent városára. Jeruzsálemet a béke és az együttműködés jelképévé kell tenni. Igazságtalan lenne, hogy a jelképet megszállás szennyezze be”.

Szádát az Arab és Iszlám Népök Ligájához intézett üzenetében javasolta, hogy az „arab Jeruzsálem” nemzetközi napjává deklarálják május 30-ikát, amikor a muzulmán hagyomány szerint Mohammed proféta Jeruzsálemből a mennybe lovagolt. A „Liga” jelentéktelen klub, amelyet Szádát talált fel, amikor az Arab Liga a békekötés miatt kizárta Egyiptomot és áttette székhelyét Tuniszba. Ezt a fórumot használta fel Szádát, hogy a maga módján válaszoljon Begin arieli esküjére. Így kihangsúlyozta, hogy Egyiptom arab és muzulmán ország és ennek megfelelően cselekszik.

Ismét bebizonnyult, hogy választási demagógiával lehet ugyan tömegeket lelkesíteni, de nem lehet ily módon politikai problémákat megoldani. A választási célokra létrehozott ofirai találkozó semmivel sem hozta közelebb Izrael alapvető, súlyos problémái megoldását. Ugyanannyira felesleges, mint Szádát és Simon Peresz sebtében kitűzött jövőheti összejövetele. Egyik találkozó sem változtat az amerikai közvetítéssel létrejött szerződésen, amelyet Begin aláírt és most megtagad, míg Peresz legalább a megvalósítás legkedvezőbb módját keresi.

Tulajdonképpen erről lesz szó a június 30-i választásokon: a felelőtlen demagógia és a józan realpolitika között kell választani.

Antiszemitizmus az Egyesült Államokban?

Az amerikai Zsidó Tanács tiszteletreméltó, nagybefolyású szervezet. Hagyományait azoktól a európai származású nemzedékektől kapta, amelyek távol állottak a cionizmustól és a zsidó népi érzésektől. Főgondja az Amerikán kívül élő világban élő zsidóság nyomora, de ennek enyhítése érdekében inkább emberbaráti és diplomáciai munkát, semmint a hangos hírvetés politikáját folytatja. Az Egyesült Államokban élő zsidók helyzete és jövője tekintetében általában a legteljesebb optimizmussal vallja és táplálja. Manapság az amerikai zsidóság, még a cionisták is a derűlátás hívei, de az amerikai Zsidó Tanács még köztük is kiemelkedő helyet foglal el e tekintetben.

Eppen ezért legutóbbi közleményében visszautasítja azt az állítást, hogy az utóbbi években a nem csak Európában, hanem Amerikában is meggyarapodott zsidóellenes támadások „új, veszedelmes antiszemita hullámnak” a jelei lennének. Vallja és hangsúlyozza, hogy az Egyesült Államokban nincs komoly, veszedelmes, peremjelenségnél súlyosabbnak mondható antiszemizmus, s hogy az amerikai közéletben nincs szerepük a nyílt antiszemitáknak.

1935-ben ifjú delegátusként vettem részt Luzernben, a 19-ik Cionista Kongresszus gálut-bizottsága munkálataiban. A Kongresszusra a németországi Hitler-uralom vetett árnyat, s még jól emlékszem dr. Stephan Wise, a Kongresszus elnöke, a kiváló amerikai cionista vezető akkori szavaira. A többi közt ezeket mondotta: „Ha nem Roosevelt lenne az elnök, akkor az amerikai zsidóság is olyan veszélyekkel kerülne szembe, mint amilyenek a német zsidóságot fenyegetik”. Nem nyilvános kijelentés volt ez, nem a külvilágnak szánta, s arra az Amerikára vonatkozott, amelyet a 20-as évek fele a nagy gazdasági válságból Roosevelt vezetett ki.

Ezért tehát, csak aki szentül hiszi, hogy Amerikában nem állhat elő komoly — gazdasági, vagy mászerű — válság, csak az lehet bizonyos abban, hogy ott veszedelmes antiszemizmus sem fejlődhet ki.

DANZIG HILLEL

UZHOD-UNGVAR, NAGYBEREZNA ÉS KÖRNYEKE MÄRTIRJAINAK EZÉVI ÄZKÄRÄJÄ

1981 június 10-én, szerdán — יום שבתון תש"א — este 7 órakor tartjuk a Moéct Poalé Rámát-Gán termében, Rámát-Gán, Kriniczi 33. Hesz u. sarok. Autóbuszok: 60, 61, 57, 67, 45. A terem este 6 órától nyitva

TASNAD ÉS KÖRNYEKE ÄZKÄRÄJÄT

1981 június 14-én, vasárnap délután 6 órakor tartjuk a natanjai Brisk jesivában, Oléj Hágárdom 27 szám alatt. Emlékmécses gyújtás péntek estefelé és Kádís szombatban.

A BIZOTTSÄG

ÄZKÄRÄ SZÄSZREGEN ÉS KÖRNYEKE MÄRTIRJAINAK ÄZKÄRÄJÄT Petäch-Tikván

Kedden — יום שבתון — 16. 6.) 5 órakor tartjuk a Mizráchi templomban, Stampfer 39.

Részletek: Hirsch, tel. 03—912817.

Kérjük a helyhez illő öltözetben megjelenni.

A RENDEZÖK

A legmélyebb fájdalommal tudatjuk, hogy a legjobb feleség, anya, nagymama, rokon

BOKOR (sz. Soltész) MAGDA 71

Budapest — New York
hosszas, kínos betegség után itthagyt bennünket, de szeretett emléke mindig velünk lesz. Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik gyógyíthatatlan fájdalomukat részvét megnyilatkozásaikkal enyhíteni igyekeztek.

Sirig grászoljuk: férje Bokor Leslie, leányai: Láng Marcia és Ámosi Georgina, unokája, veje, nővérei, sógorai és mindazok, akik annyira szerették

KÜLFÖLDRE KESZÜL? CSOMAGOLJON! A TÖBBIVEL MI TÖRÖDÜNK

Biztosítsa helyét nyári vakációjára!

CITOUR
UTAZÁSI IRODA
Tel-Aviv, Brenner 2
(Allenby-sarok)
Tel. 28-59-59, 28-17-55

- * NYÄRI SZERVEZETT KIRÄNDULÄSOK a viläg bármely részébe óriási választékban (köser ellátással is).
- * Az összes társaskirándulások szervező irodák hivatalos képviselője: Europa Tours • Keshet (Kopel) Tours • Rimon Tours • Melia Mpt • Natour • Ophir Tours • Peltours • Bonissa • Touloram • Campingtours.
- * ROMÁNIABA számos kedvező ajánlat: Charter repülések üdülésre, gyógyfürdőkbe, családi látogatásra, szervezett körutazások, stb.
- * EGYÉNI ÉS CSOPORTOS REPÜLÉSEK számos lehetőséggel.
- * TURISZTIKAI SZOLGÁLTATÁSOK (szállodák, autó bérlet, vasúti bérlet, stb.)

Beszélgünk magyarul

Szerda délután zárva.

A HÉTEN AZ ÁRUKÉSZLETBÖL.

SZEKRÉNYEK

4 ajtós — kétemeletes

3700 sekel

dupla ágyak matracral

2300 sekel

„SEM” butor, Bugrasov 26, a pincében,
Tel: 03—280493.

NYÄR 1981

A Távoletről RUHÄK; SZOKNYÄK; BLUZOK; KOSARAK és TÄSKÄK érkeztek, csodás modellek, különleges áron.

Valamint SZOBROK, festmények, butor és mütagyak

PAGODA Rech. FRISCHMAN 42, T. A., tel. 231665

NAPLÓ

JAJ A KORSÓNAK!

A KORSÓ PEDIG MI VAGYUNK, az egyszerű, dolgos, teleteljesítő emberek. Mert akár a kő esik a korsóra, akár a korsó esik a kőre, akár igazak az Abu Chacéra miniszter ellen felhozott vádak, akár nem, mindenképpen jaj a korsónak, vagyis nekünk. Mert nezzük csak meg, a rendőrség hosszú hónapokon át folytatott vizsgálatot az Abu Chacéra ügyben. Rengeteg tanút hallgatott ki, rengeteg papírt, tintát, időt, pénzt és energiát pazarolt el, amíg az államügyész benyújtotta a vádiratot a gyanúsítottak ellen. Heteken át folyt a tárgyalások a bíróság előtt, a nyomtatott és elektronikus hírközlési eszközök naponta árasztották el a közvéleményt különféle tudósításokkal, felkorbácsolva az emberek amúgy is megpróbáltatott, feszült idegét, hogy végül is a Jeruzsálemi körzeti bíróság peröntő, terhelő bizonyítékok hiányában felmentse az összes gyanúsítottat. Elmarasztalta ugyan és erkölcsileg megbélyegezte a „rendszer”, de a vádlottakat nem találta bűnösnek.

ITT KEZDŐDIK A TRAGIKUS ELLENTMONDÁS, amelyre nincs válasz, amelyre nincs magyarázat. Mert legkisebb okunk sincs kétkedni a bíróság tisztánlátásában, pártatlanságában és igazságérzetében. Az izraeli bíróság az a testület, amely feddhetetlenül, makulátlanul él a közvélemény tudatában; a rohadás árja még nem ért el hozzá. Méltán az ország büszkesége. De ha így van, akkor hogyan lehetséges az, hogy a rendőrség, az államügyész, a hírközlési eszközök hosszú hónapokon át vádakat és gyanúsítások tömegével ülteték Abu Chacéra minisztert és társait és nem általános, elvont, hanem kézzelfogható, konkrét vádakkal. Azt is megírták például a miniszterről, hogy hosszú időn át nem fizetett vízdíjat, ingyen lakott egyik alkalmozottjának házában, és mit nem. Hiába szentesít a törvény, hogy mindaddig, amíg valakit bírósági ítélet nem mondott ki bűnösnek, ártatlannak tekintendő, a sajtó és a közvélemény mégis a bíróság döntése előtt már bűnt elítél, naponta meghurcolta őket és családtagjaikat. Az erkölcsi megelégedésnek már számos áldozata volt Izraelben. Minden biznnyal ez kergette öngyilkosságba Avrahám Ofer volt építészeti minisztert, akit különben környezete, munkatársai mindazok, akik kapcsolatba kerültek vele, tisztakezű embernek ismertek. Az sem kétséges, hogy a Kasztner meggyilkolásában is döntő szerepet játszott az az eléggé el nem bízható, már-már általánossá fajuló hajlam, hogy bármely egyén, vagy érdekes csoport saját kezébe veheti a törvényt; terrorisztikus hangulatkeltés, vagy fenyegető nyomással befolyásolni próbálva a bíróságot. Azóta is gyakran találkozunk ilyen anarchikus jelenségekkel, amikor bizonyos egyének a legfelsőbb bíróság elnökeinek, vagy a nemzeti erkölcs legfőbb felügyelőjének képezik magukat. Ezek a demokrá-

cia felbomlásának nyilvánvaló tünetei.

AZ ABU CHACÉRA ÜGYBEN NEM HALLGATHATÓ EL, hogy itt valaki végzetesen tévedett, súlyos hibát követett el. Mert ha a bíróság ítélete helyenvaló és igazságos, akkor a rendőrségi vizsgálat, az államügyész, az egész sajtó tévedett súlyosan, alaptalanul vádolt és rágalmozott egy ártatlan embert. A jelek azonban arra mutatnak, hogy sem a rendőrségnek, sem a sajtónak semmilyen érdeke nem lehetett, hogy fényes nappal megrágalmozzon és megnureoljon egy tehetséges fiatal minisztert. Mert bármennyire is hajlamosak vagyunk arra, hogy anarchikusan itélkezzünk elők és holtak felett, mégis, szél fuvatlan nem indul, valami alapja mégis csak kellett, hogy legyen a gyanúnak. A miniszter mindvégig azzal védekezett, hogy minő az, amivel őt vádolják, tulajdonképpen a „rendszerhez” tartozik, mely az egész izraeli életre jellemző. Csak hogy egy fiatal minisztertől, aki tanító-mesterét, Jicchák Ráfáel volt vallásügyi minisztert, aki — hogy úgy mondjuk — embert csinált belőle és elindította a karrier felé, nem éppen grállovagi eszközökkel turt ki a pártból és a közéletből, — az emberek joggal elvárják, hogy a legelején, nem amikor már védekeznie kell, álljon ki a porondra és mondja meg: nem ért egyet a „rendszerrel”, feltétel nélkül elveti azt és ha nem engedik megváltoztatni ezt a rohadt rendszert, akkor ő kilép a pártból, új mozgalmat alapít, amelynek zászlajára éppen a rohadt rendszer megvaltoztatásának forradalmi jelszavát írja. De Aharon Abu Chacérának éppen úgy nem volt a k o r sem ideológiája, harci eszméje, mint ahogy ma sincs. Szemei előtt nyilván egyetlen cél lebegett: karriert csinálni. E cél elérése érdekében ő is a „rendszer” bevált, megszentelt eszközeit vette igénybe. Sőt, még ezeket az eszközöket sem tartotta elég hatásosoknak, elég célravezetőnek. Meggyőződés szerint már a kezdet kezdetén az előretűrés és a hatalomra kerülés démoni stratégiáját dolgozta ki magának, jégheidek, féltelmes precizitással, rendületlen türelemmel és vaskövetkezéssel.

ENNEK A STRATÉGIÁNAK KÖZPONTI HAJTÓEREJE: a törzsi viszálykeltés. Kiszorította Jicchák Ráfáel, kirugta minisztériumából Lippel államtitkárt és ut közben megnőtt az étvágya, nem volt tovább türelme kivárni sem Burg nyugugalomba vonulását, sem mások „kimerülését”. A törzsi viszályban látta sikerének legbiztosabb útját. Már a vizsgálat legelején nem a tárgyhoz szólt, hanem érdeklődően reagált a vádakra, hanem előhozakodott a törzsi viszály rohadanyagával. Mintha csak erre a pillanatra várt volna, hogy az eddig titokban melengetett zászlót kibontsa. Ezért volt mindvégig olyan nyugodt, olyan higgadt, olyan kiegyensúlyozott, tudta, hogy akár el-

íteli a bíróság, akár felmenti, a törzsi uszítás időzített bombája percnyi pontossággal robbanni fog. Szempillája sem rebkent meg egész idő alatt. Itt van előttem teljes oldalas zászlóbontó hirdetése, a legelterjedtebb lapban. Pontosan idézem, kérem, figyeljék csak meg a szöveget: „Emelt fővel állok ma elétek. Emelt fővel és száz meg százezer polgár nevében emelem fel a társadalmi igazság és egyenlőség zászlóját. Új határt akarok megvonni. Ne legyen többé két nép egy országban. Én, Aharon Abu Chacéra kötelezem magam arra, hogy midőn eljő majd a nap, amikor ezek a határok eltűnnek, én, Aharon Abu Chacéra leszek az első, aki összehajtom majd azt a zászlót, amelyet ma kibontottam.” A miniszter akaratlanul is elárulja magát. Először is: én, én és megint én. Másodsor: hol vannak a százezer, akikre hivatkozik. Egyelőre csak egy lármás, elenyésző kis csoport követi. A miniszter azonban arra spekulál, hogy a törzsi uszítás és látítás élvészélyes tűzesővájával százezeret tud majd maga mögé állítani. Harmadsor: éri, hogy a törzsi különállás nem fér össze a nép egységének gondolatával, amely az izraeli parlamentáris rendszer alapja. Ezért siet meg nyugtatni bennünket, hogyha majd eltűnnek a törzsek közötti határok, érted, ha majd ő, Aharon Abu Chacéra eléri célját, nem lesz már szüksége a összehajtja majd a zászlócskáját, nem lesz már szüksége a nagy trükkre, amelynek segítségével első perctől fogva hatalomra tört.

SZAMOMRA IGAZAN HATODRENDŰ KÉRDÉS, hogy Abu Chacéra elutaljonított-e vagy sem közpénzeket. Hogy tisztakezű ember-e vagy sem. Lássuk be, hogy a közpénz nálunk gyakran Csáky számlája... A miniszter felmentése után újabb vádiratot nyújtottak be ellene. Lehet, hogy ismét felmentik majd, ki tudja. De ha be is bizonyítják, hogy a miniszter tisztességtelenül kezelte közpénzeket, ha akár az is bizonyosodik, hogy sikasztott, minden eltörpül igazi bűne mellett, amely az árulással ér fel. Mert nem lehet nagyobb bünt elkövetni Izrael államának léte, biztonsága ellen, mint megbon-

tanai a nép egységét. Nincs ennél nagyobb veszély. Ez a nép a világ minden tájáról jött ide, százezer nyelvből, kultúrából, hagyományból és szokásból és rákényszerített véres háborúkban, földet turó, keserves, verítékes erőfeszítésben, harcban a meggyökerezésért, a zsenge palánták megfogalmazásáért, az életben maradásért, ebben a tragikus és fenséges kohóban, a napról napra, óráról órára folyó küzdelem kohójában kovácsolódott, kovácsolódik egységes néppé. Ezt az egységet hazug, hamis és lelkiismeretlen törzsi jelszavakkal megtámadni, gyilkos merénylet az ország ellen. A törzsi viszály békéidőben is, nyugalomban élő országban is nagy veszélyt jelent a nép életére. De ezerszer inkább halálos veszedelem egy olyan nép számára, amelyet ellenséges fenyegetés retentenes ostroma vesz körül. Ez a zászló, amelyet „én, Aharon Abu Chacéra” „emelt fővel” — ahogy ökolnyai betűkkel hirdeti — ma kibontott, ha az egész nép egységes összefogása nem veri ki a kezéből — testvérgyűlölethez vezet, ahhoz a gyűlölethez, amely a Masouk Szentély pusztulását okozta.

A SORS KIFURKÉSZHETETLEN, SZESZELYES JATEKAHOZ TARTOZIK, hogy néha jelentéktelen, másodrangú történések fedik fel a nagy veszélyek gyökereit. Itt is ez történt. Egy kis zsebmetszés, vagy tyuklopás esete, amelynek fennforgása, ha a hivatott törvény előtt szó szerint nem is bizonyosodott be, feltárt egy olyan bűnös hajlamot, amely minden lopásnál, sikkasztásnál ezerszeresen veszedelmesebb lehet, ha idejében gátat nem vetnek neki. Ezt a veszélyt „én Aharon Abu Chacérának” hívják, aki már a legelején előre megfontolt szándékkal, pontosan kimunkált terv alapján célul tűzte maga elé, hogy a nép megbontásának eszközével, a testvérháború árán is utat tör magának a hatalom legmagasabb csúcsai felé. Ha tehát egy bíróság, amely érdemben fel is menti a vádlottat, de elmarasztalja erkölcsileg, akkor a nép ítélő lelkiismeretének is joga van, hogy a létfenntartás érdekében hallgatva elítéljen egy olyan eszelekedetet, amely erkölcsi értelemben kimeríti az árulás minden kritériumát.

A KÖNYV ÜNNEPE ELŐTT

Kibontakozásra várva

Irta: BARKAY ZEEV

Lehet, hogy mire e sorok napvilágot látnak, valamivel okosabban leszünk: lezajlik a Szádát-Begin eszétalálkozó és Philip Chabib is visszaérkezik a Közel-Keletre. Talán közelebb kerülünk a rakéta-válság békés megoldásához és Szádát is szolgál — többek között — újabb magyarázattal meglepő kijelentésére Jeruzsálem ügyében.

Lehet — de a helyzet e sorok írásakor még elég kusza. Mindenestre érdekes, hogy Washington közvetlenül azután jelentette be Chabib gyors visszatérését a körzetbe, hogy Begin közölte, miszerint Izrael türelme a rakéta-válság megoldását illetően véges és a Cáhál képes két óra alatt megsemmisíteni a szíriaiak libanoni rakétabázisait.

Washingtonban nyilván úgy látják, hogy Chabib jelenléte biztosíték — ha nem is a probléma megoldására, legalábbis a helyzet lecsillapítására. Sajtójelentések szerint Haig külügyminiszter felbosszantotta, hogy alig tette ki lábát Chabib a körzetből, Izrael újra megkezdte támadásait dél-libanoni terrorista bázisok ellen, „amit a szíriaiak kihívásnak tekinthetnek”.

A dolog, persze, nem ilyen egyszerű. Igaz, hogy Izrael, Chabib ittlétekor tartózkodott a dél-libanoni terrorista fészkek támadásától, de nem lehet azt követelni tőle, hogy teljesen mondjon le arról és ezáltal biztonságérzetet keltsen a terroristákban. Nincs kizárva persze, hogy a múlt heti támadás, amikor az izraeli légihaderő — többek között — libiai személyzet kezelte SAM-9 rakétaállást semmisített meg, egyben külön figyelmeltetés is volt a szíriaiak felé.

Mindenestre tény, hogy a terroristáknak az utóbbi évben („el ne kiabáljunk”) egyetlen alkalommal sem sikerült behatolniuk izraeli területre. A vezérkari főnök ezt a terrorista támaszpontok elleni sorozatos támadásoknak tulajdonítja, amelyek megintják a terroristák biztonság érzetét és zavarják szervezkedésüket Izrael elleni támadásra.

Jellemző, mellest, a PFSZ-re, hogy a legutóbbi támadások nyomában — Amerikát fenyegette meg: „Ha Izrael nem szünteti be dél-libanoni támadásait, amerikai érdekeltségeket fogunk támadni”.

A terroristák nyilván úgy vélik — és talán nem is alaptalanul —, hogy Amerikára jobban hat a megfélemlítés, mint Izraelre.

Washington attól tart, hogy Chabib, a körzetbe visszatérve, kedvezőtlenebb atmoszférát talál küldetése szempontjából, mint amikor elhagyta. De vajon, ha így is volna, ezért Izrael terroristák elleni akcióit terhelné-e a felelősség, amelyek nem állanak közvetlen kapcsolatban a rakéta-válsággal, hiszen ilyen akciók folytak akkor is, amikor a rakéta-válságnak még nyoma sem volt?

Ezzel szemben Szíria az, amely fokozza a feszültséget épp a rakéta-válság nyomában: folyamatosan erősíti libanoni csapatgyűléseit, tartalékos erőket mozgósít, csapatösszevonásokat hajtott végre, készenléte helyezi a polgári védelmi erőket, légoltalmi gyakorlatokat tart — egyszerűen, mindent elkövet háborús hangulat keltése érdekében.

Lehet, hogy tényleg háborút akar?

Szádát szerint — igen. Az egyiptomi elnök, — ahogyan az izraeli parlamenti delegáció előtt kifej-

tette — úgy látja, hogy Szádát, Szíria belső bajai miatt, csak háborús konfliktus mentheti meg a bukástól. Epp ezért, izraeli katonai akció, amely Szíria köré tömörítene az arab világot, végéreményben Szíria malmára hajtaná a vizet. Izraelnek tehát mindenképp békés megoldásra kell törekedni ezzel mintegy elősegíteni Szádát bukását, mert mind addig, amíg Aszád-uralom létezik Szíriában, nem várható a libanoni kérdés megoldása.

A gondolatmenet követhető, de az ügy épp elég komplikált ebben a megfogalmazásban is, annál is inkább, mert a Szovjetunió feltételezhetően érdekelve van az Aszád-rezsim fenntartásában s ennek érdekében mindent elkövet. Főleg arra törekedik, hogy tényezővé váljék ebben a konfliktusban s ezzel szélesebb befolyáshoz jusson a Közel-Keleten. Ennek tudatában van, ugylátszik, az Egyesült Államok is: közvetlenül Chabib visszatérése előtt olyan hírek terjedtek el, hogy az amerikai megbízott azzal a céllal megbirota, hogy a szauidiak csak a rakéták eltávolítása érdekében tevékenykedjenek Szíriánál, s ne törekedjenek az egész libanoni probléma általános megoldására, mert „ez az azzal járhat, hogy újabb tényezőket kell bevonni az ügybe, ami nem kívánatos”. Nem kétséges, hogy Washington mit ért „újabb tényező” alatt.

Ebben a helyzetben került sor a Szádát-Begin eszétkonferenciára, amely amikor bejelentésre került, meglepetést és meglepetést egyaránt keltett, különös tekintettel az izraeli választási hangulatra, minthogy az ellenzék a találkozásban választási propagandát lát. Megjegyzendő, hogy a New York Times szerint az egyiptomiak, akik nem csináltak titkot abból, hogy azt szeretnék, ha a Likud veszítene a választásokon, azért járultak hozzá a találkozáshoz, mert a legutóbbi izraeli közvéleménykutatások szerint növekedtek Begin esélyei.

Az igazi meglepetést azonban Szádát okozta. Jeruzsálemmel kapcsolatos bejelentésével, amely Begin szerint, „árnyékot vetett a találkozáshoz”. Furcsa, ellenséges hangú megnyilvánulás: „A palesztinoknak örök, nemzeti és vallási joguk van Jeruzsálemhez... a szabad emberek és az igazhittűeknek a világ minden részén össze kell fogni a szent város felszabadítására az izraeli megszállás alól”.

Érthetetlen, nem csak tartalma, de időzítése miatt is. Epp a találkozó előtt kellett ilyen kijelentést tennie, amikor még szívesen is akar kérni Izraeltől, nevezetesen, hogy az a határidő előtt vonuljon ki Szinájból?!

Minden egyébétől eltekintve: hol itt a taktika, a diplomácia? Az a magyarázat, amit az egyiptomi államfő az izraeli parlamenti delegációnak adott, nevezetesen, hogy nem kívánja Jeruzsálem ujbóli kettéosztását, és a város geográfiailag egységes maradhat közös arab-izraeli tanács vezetése alatt — mit sem enyhíti az arab és Muzulmán népek Ligája-hoz intézett levélben foglalt fenti megállapítás súlyosságát”. Felszabadítani az izraeli megszállás alól — ez csak egyféleképpen érthető.

Mellest, Szádátnak nagy elő-

(Folytatása a 6. oldalon)

WEINBERGER NÁNDOR 90 ÉVES

Az izraeli magyar jisiv egyike legrokonszenvesebb „nagy öreg embere” ezekben a napokban tölti be kilencvenedik életévét. A születésnap alkalmából megkülönböztetett szeretettel köszöntjük az ünnepeltet.

Weinberger Nándor kora ifjúságától egyetlen eszmét, a zsidó újjászülését gondolatát szolgálja. Már Erdélyben közkatona volt a mozgalom tábornoka lett és alijázása után a hazai magyar-zsidó közéletben kamatoztatta képességeit és nem mindennapi erkölcsi erejét.

Az ünnepelt egyetlen fia a felszabadító háború idején esett el. Hősi halálával szinte szimbólikus értelmet adott Weinberger Nándor cionista tevékenységének, aki azóta — ha lehet — még nagyobb

odaadással szolgálja a zsidó állam ügyét.

Nyugdíjazásáig magasrangú állami tisztviselő, a Mővákér Hamediná munkatársa volt. Felelős pozíciójában sem tett mást, mint a zsidó ország alapjainak erősítéséért dolgozott. Életművéhez tartozik, hogy az ő kezdeményezésére és szervező munkája eredményeként alakult meg Jeruzsálemben a Bné Brit Jesájahu Press páholya, amelynek sokáig elnöke volt, most örökös díszelnöke.

Az ünnepelt évtizedek óta Izrael örök fővárosának megbecsült polgára. A 90. születésnapján osztatlan jókívánásokkal fordul feléje a magyar jisiv apraja nagyja. Az Uj Kelet szerkesztőség régi, kipróbált barátját köszönti benne. Isten éltesse.

ÁRJE WEISZ FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA BÉCSBEN

Árje Weisz, a neves izraeli festőművész újabb képeinek kiállítása június 16-án nyílik meg Bécsben, a BAWAG információs központban (Tuchlauben 7/A).

A művész harmincöt pasztell és szénrajzát állítja ki. Valamennyi munkája Szdom hegyvidékének egyéni ábrázolása. Árje Weisz legutóbb hónapokat töltött a Holt tenger déli részén és benyomásait rögzítik ezek a képek.

Munkatársunknak elmondot-

ta, hogy a vidék időjárása is nagy hatással volt alkotó munkájára. A vihart, a hóhullámot, a tenger méltóságos nyugalmát is megfestette és igyekezett a környék misztikus szépségének művészi erejű kifejezésére.

Weisz Árje gyakran szerepel külföldi közönség előtt. Bécsi kiállítás minden bizonnyal újabb fontos állomás lesz művészi karrierjében.

A BNÉ BRIT SIKERES KONCERTJE

A Nordau páholy nővéri körének rendezvénye

A Bné Brit rend tel-avivi Nordau páholyának nővéri köre az idén is megrendezte — nagy siker jegyében — a már hagyományosnak számító évi koncertjét, a Bét Hárofe nagytermében.

Talmon Bözsi, az est rendezője köszöntötte héber és magyar nyelven a közönséget, közölte, hogy az est tiszta bevétele a páholy szociális tevékenységének pénzalapját szolgálja.

A műsor első részében Erez Ofer hegedűművész — Fehér Ilona kiváló tanítványa Beethoven, Saint Seans és Sarazate-műveket

adott elő Anna Dorfert zongoraművésznő kíséretével

Műsoron kívül fellépett és átütő sikert aratott Aviva Goldman hangversenyénekesnő, aki operáriákat és egy magyar népdalt énekelt.

Borisz Guslitzer zongoraművész — új olé a Szovjetunióból — Beethoven, Chopin és Liszt-műveket szólaltatott meg kiváló tehetséggel és virtuozitással.

Az est közönsége melegen ünnepelte a művészeket és Fehér Ilona Nordau-díjas zenepedagógust, valamint Talmon Bözsit, a koncert megszervezőjét.

BÉT HÁTFUCOT-KÖZLEMÉNY

Június 18-án délután 5 órakor a tel-avivi HOH Hájárkon utca 61. sz. a. székházában a Pénzügyi Bizottság munkálást tart.

Felkérjük úgy az eddig már résztvevő önkéntes aktivistáinkat (a kiadott nyugtakönyvek-ke), min azokat, akik hajlandók bekapcsolódni a további gyűjtési

akciónkba e fontos cél sikeres megvalósítása érdekében, szíveskedjenek pontos időben megjelenni.

Ismételten közöljük: az adományokat a Bank Hámizráchi Tel Aviv, Ben Jehuda 42. „Keren Bét Hátfucot” 168950 bankszámlánkra szíveskedjenek befizetni.

EGYMÁS KÖZÖTT

★ SZEMÉLYI HIREK ★

• Lányai, vejei, unokái és dédunokái, a barátok és rokonok széles köre nagy szeretettel vették körül a héten és melegen ünnepelték az Aradról, illetve Mezókó vesdről elszármazott, jelenleg Tel Avivban élő Kohn Boriskát 80. születésnapja alkalmából. Az ünnepelt Lipschitz Judit, a Szochnut főtisztviselő édesanyja.

• Rokonok, barátok és ismerősök jókívánásokkal halmozták el Rechovoton a budapesti, illetve caracasi származású Weiner Jolandát és Róbertet abból az alkalomból, hogy leányuk, Szuzi házasságot kötött Ilán Ávnérrel. A tel-avivi Dolfin teremben tartott esküvőn Fraenkel rabbi áldotta meg a fiatal pár frigyét. Kijutott a gratulációkból a menyasszony két nagyanyjának is.

Löwy Ritának, illetve Weiner Irénnek.

• Dr. Friedlander Benjámint, az amerikai Stanford egyetem előadója hazaérkezett és a világhírű Control System Corp. delegátusként részt vesz a Tel Avivban folyó nemzetközi elektrotechnikai szimpóziumon.

• A Nagyváradról elszármazott Friedlaender Saul és Dvora Los Angelesből rokonlátogatásra és országnézésre érkezett.

• Jókívánásokkal vették körül Petach Tikván dr. Fűredi Titiana fogorvosnőt — Fűredi László zenei író, hegedűtanár feleségét — abból az alkalomból, hogy fogorvosi rendelőjét megnyitotta.

• Szomorú hír érkezett Nagyváradról, ahol meghalt Blau Zsigmond (69) volt kereskedő. Felesége és Izraelben élő öccse, Blau Imre gyászolja.

★ KÖZÉLETI HIREK ★

• Dr. Hámori László, a Stockholmban élő magyar-zsidó író, újságíró Izraelben járt és a haifai egyetem vészorkszak-kutató intézetében nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott magyar-zsidó problémákról.

• Galili-G. Ervint, lapunk cfái levezetőjét tartalékos őrnaggyá léptették elő.

• A tel-avivi Chug Chátám Szofér ázkárát rendezett szíjjum-ünnepség keretében egykori rabiját, a néhai Joél Pollák kegyeletére. A hádránt Akiba Pollák rabbi, az elhunyt egyik fia mondta, beszédet J. Pollák rabbi, a néhai másik fia mondott. Pinchász Scheinmann Kneszet-képviselő, a Kneszet alelnöke, a tel-avivi Vallási Tanács elnöke is beszélt az ünnepségen, majd A. Schori, az Aguda elnöke szólt fel. Utána Schlesinger Jáfe Mordecháj, a Chug elnökének beszéde következett, utána Friedmann rabbi, Ungár Mose és N. Avraham Gersoni szóltak fel. Zárszót Herman Meír elnök mondott.

• A tel-avivi Bét Szokolovban, az Újságírószövetség székházában nagy siker jegyében nyílt meg Mocsári-Kondot Judit festőművésznő kiállítása.

• Nagyszerű gálakoncertet rendeztek Haifán, a H.O.H.-ban Bartók Béla emlékére, születése 100. évfordulója alkalmából. Dr. Deutsch Ferenc bevezetője után Radó-Tichó Márta zongoraművésznő ismertette a nagy humanista művész életútját, alkotásait, majd néhány jelentős művét adta elő. Szekulesz Olga előadta Kassák Lajosnak Bartókról írott versét. — Hammer Mirjám, Grosz Karola, Guttman Fancsi, Izrael Frida, Krausz Regina, Schwartz Piri, Schwartz Gizi és Sámuel Piroška volt az est háziasszonya.

• A Bné Brit rend haifai Kibuc Galujot — dr. Kauders páholyában Schönfeld Ámira bölcsész-hallgató héber nyelvű előadást tartott a zsidóság és a zsidóellenes irodalmi és művészi megnyilatkozások viszonyáról.

• Helyreigazításul közöljük, hogy Slomó Zimroni, a bné bráki Vallási Tanács elnökének legutóbb megjelent „Kolozsvár rabijai” című tanulmányát nem a tanács, hanem a szerző adta ki.

• Dr. Sahn Imre ügyvéd v. debreceni főrabbi sikeres előadást tartott Haifán, a HOH „Idősebbek klubja” közönsége előtt „Zsidó örökök” címmel. Székely Sándor ügyv. elnök vezette be az előadót. Hammer Mirjám, Eliás Margit és Roth Kató volt a háziasszony.

A tagság szeretettel ünnepelte Guttman Fancsit, a vezetőség tagját — első dédunokája megszületése alkalmából. Dr. Deutsch Ferenc, Kovács Aladár és Székely Sándor köszöntötte fel az ünnepeltet.

• A Bné Brit rend tel-avivi Nordau páholyában dr. Haber László tartott előadást Rási éle-

téről és életművéről. Zárszót Dr. Frenkel Jenő mondott.

• Az ország minden részéből összesereglett nagyszámú közönség jelenlétében tartották meg vasárnap este a tel avivi Jesurun nagytemplomban a máramarosszi geti mártírok évi ázkárját. A gyászünnepséget Schön Dezső, az Irgun Olé Máramarosszigt elnöke nyitotta meg és elparentálta az elmúlt év során elhunyt Reich Jehosuat, a szigei szervezet alapítóját és évtizedeken át volt elnökét. Fuchs Efrájim (Feri) vezette le a hagyományos gyertyagyújtási szertartást, majd Jicchák Arci, Tel Aviv város helyettes polgármestere tartotta meg emlékbeszédét és érdekes részleteket mondott tavalyi auschwitzi látogatásáról, amelynek során beszélgetést folytatott azzal az orosz tábornokkal, akinek katonái 1945 januárjában felszabadították az auschwitzi táborot. — A liturgiai funkciókat Avrahám Sajamon főkántor, a rádió vallási-zenei műsorának igazgatója látta el. Az ázkárát Pollák Joél, Altmann Joszéf, Schön Judit, Fuchs Meír és Perl Dov szervezték meg.

• A Bné Brit rend tel-avivi Nordau páholyának Nővéri Köre elragadtató közönség előtt megtartotta ezidei, most is a szociális alap javára rendezett hangversenyét. Erez Ofer fiatal hegedűművész, a Nordau-díjas Fehér Ilona tanítványa adott elő Anna Dortort zongoraművésznő kíséretével Beethoven, Saint Saens és Sarazate szímoakt. Aviva Goldman operáénekesnő Boris Guslitzer zongoraművész kíséretével Rossini és Saint Saens szerzeményeket énekelt. Utána magának Guslitzer-nek, a leningrádi zongoraverseny nyertesének, a budapesti Bartók- és Liszt-verseknek díjazottjának a koncertje következett, műsorán Beethoven, Liszt és Chopin remekművekkel. A fergeteges sikerű est anyagilag is sokat jelent majd a Nővéri Kör istápolta öregek, betegek és árvák számára, hála a Kör tagjai odaadó szervező munkájának, melynek országnézését ezuttal is Talmon Bözke vállalta.

• Két emléknappja volt a héten az Izraelben élő csehszlovákiai származású zsidóságnak. Kedden a jeruzsálemi hegyekben lévő mártírdobban tartották meg a hagyományos ázkárát. A Frieder, a Hitachdut Olé Csehszlovákia alelnöke és dr. Azárjá szávioni rabbi mondott emlékbeszédet a mártírok emléktáblájánál összegyűlt többszázfőnyi közönség előtt. A liturgiai funkciókat Szamek Jákov főkántor látta el. Szerdán Beér Tuvja mosáv temetőjében állítottak emlékművet a 30 nap előtt elhunyt dr. Neumann Oszkár (Jirmijáhu) kegyeletére. A szlovákiai zsidóság vezetője volt. A vészorkszakban Theresienstadtbá deportálták, majd a háború után alijázott és a Hitachdut Olé Csehszlovákia elnöke lett. Élete utolsó éveit lányánál, Margalit Sommer festőművésznő beér tujjai otthonában töltötte. 87 éves korában érte a halál.

NEW-YORKI LEVÉL

Hónapok teltek már el, amióta néhai Schlesinger Dávidot barátai és tisztelői utolsó útjára kísérték az Amerika—Izrael Barátság Háza auditoriumából, de emléke, szelleme ma is ott van a newyorki zsidó közélet minden összejövetelén. Ama kivétel közé tartozott, akik — mint a Pirké Avot mondja — „nem futottak a Kávod után, ezért a kávod futott utánuk”.

A huszas évek derekán jutott New-Yorkba az erdélyi Nagy-károlyból. Szorgalmas munkával jelentős ingatlanforgalmi tevékenykedő dolgozta fel magát. Schlesinger Dávid csatlakozott a cionista táborhoz, bekapcsolódott a Bné Cion tevékenységébe, majd egyik alapítója és elnöke lett az erdélyiekből megszervezett, mindmáig igen aktív „Transylvania” páholyban. Hosszú évek óta a Bné Cion központi vezetőségének volt illusztris tagja. Soha nem hajszolta a nyilvánosságot, nem várt jutalmat sem felajánlásaiért, sem eredményes közéleti munkásságáért, de nem egy ízben tüntette ki mégis az Egyesült Zsidó Gyűjtőakció és más Izrael-érdekű kampányok, amelyekhez példamutatóan járult hozzá.

Legyen e néhány elkésett sor némi vigasz hű élettársának, Margaretnek és jelképes virágcsokor annak az igaz embernek a sirhantján.

A Bné Cion központja országos akciót kezdeményezett a tel-avivi Béjt Hálóchém, Izrael Védelmi háborúban megrokkant frontharcosok rehabilitációs intézményének haifai „ikertestvére” felépítéséhez szükséges pénzalapok előteremtése érdekében. Róth József vezetőségi tag, a M.Z.S.V. díszelnöke vállalta az akció lefolytatását, amelynek keretében a saját otthonába műsoros vasorára hívta meg mindazokat a házaspárokat, amelyek legalább 500 dollárral járultak hozzá a célhoz. A remekül sikerült házimulatság nyersmértéke meghaladja a 20 ezer dollárt.

Az estély keretében felszóltak: Quittmann Herman, a Bné Cion központi üv. alelnöke, Parness Melvyn főtitkár, Mose Berman, a Bét Hálóchém üv. igazgatója, Ilán Halprin kincstárnok (aki a Nyugati Fal felszabadítása során vesztette el felkarját) és természetesen a vendéglátó házaspár. A felszóltatások hatása alatt sokan megduplázták a már kiállított csekkek összegét.

A Bné Cion Manhattan tartományi szervezete az idej UJA-kampányban kitűnt EV Férfia és Asszonya címmel kitüntetettek tiszteletére rendezett ünnepélyes villásreggeli főszónoka Berenice Feldman, a Hadassza elnökhasszonya volt; mind ő, mind pedig a többi felszóltó kidomborította a folyamatban lévő akció különleges jelentőségét. A jegyzékek megfellelnek a várakozásoknak. A legeredményesebb magyarájku páholyok kitüntetettjei a következők: Pintér Judy (Beregasszás), Löwe Ily és Gömörly Sándor (Budapest), Herzog Magda (Kassa), Schwartz Toby (Kisvárd), Ferenc Miki (Máramarosszigt), Berger Etta (Munkács), Diamant Frank (Eger), Klein Barbara (Nagyvárad), és Mendelsohn Irén (Transylvania Páholy). Klein Margaret (Nyiregyháza).

Ugyanaznap a Barátság Háza auditoriumában a Bné Cion UHJA csoportja meleg ünneplésben részesítette Ickovics Rózsikát, a 90-hez közel járó, de még ma is élénk karitatív tevékenységet folytató, nagymihályi származású matrónát, aki legutóbbi jelentős adományával lehetővé tette a rámat-gáni geriátriai központ kibővítését. A felszóltók követendő példaként állították Ickovics Rózsikát a megjelentek elé és diszoklevelet nyújtottak át neki. (K. K.)

Felejthetetlen férjem, apánk, apósunk, nagyapánk, testvérünk

MARKOVITS SÁNDOR 57

Nyarad-Szereda — Szováta — Jávne — Petách-Tikva
ELSŐ ÉVES ÁZKÁRAJÁT
1981 június 10-én, szerda délután 3.30-kor tartjuk a petách-tikvai temetőben.
Találkozás a temető bejáratánál.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Nagybánya, Felsőbánya, Somkut, Monostor

FELEJTHETETLEN MÁRTIRJAINK 37 ÉVI

ÁZKÁRAJÁT

június 17-én, szerda délután 6.30 órakor tartjuk a Bét Chálucotban, Tel Aviv, King George u. 37 szám.
Baráti találkozó az új olékkal 4.30 órától.
Megközelíthető az 5-ös autóbusszal.

MAROSVÁSÁRHELY ÉS VIDÉKE

MÁRTIRJAINAK ÁZKÁRAJÁT

június 9-én, — (7 תמוז) — kedden tartjuk Natanján, az Ohel Sém termében (a rendőrség mögött).
Baráti találkozó délután 3-kor.
ÁZKÁRÁ délután 4 órakor.

A VEZETŐSÉG

KISVÁRDA, DOMBRÁD, MÁNDOK

ÉS KÖRNYEKE MÁRTIRJAINAK

ÁZKÁRAJÁT

1981 június 11-én, csütörtök — (חט ט) — délután 5.30-kor tartjuk a Bné Brit termében, Tel Aviv, Káplán utca 10.

A RENDEZŐ BIZOTTSÁG

IDL MITN FIDL

MOLLY PEACONNAL

Cinematéque Tel Aviv — Mifal Hápájisz épület
Kedden, június 9-én és szerdán, június 10-én d.u. 5 órakor
Autóbusszok: 9, 11, 12, 26, 28, 32, 63, 72.

Cinematéque Haifa — Hánászi-fasor 142 (az auditorium mellet)

Á BRIVELE DER MAMEN

Kedd, június 9 és szerda, június 10, d. u. 5 órakor.

LONDONI JEGYZETEK

»SZÉP IZRAÉL«

Irta: ERDŐHÁZI HUGÓ

Nagyon szívemhez nőtt ez a rovat az Uj Kelet hasábjain. Csak gratulálhatok kollégáimnak. Az újságírás „pávatollakkal” ékes dicsőrete ez a haza munkájának, tájainak, embereinek: úgy kell az Ilyesmi életünk sodródásában, mint levegő a tüdőnek. Különbösen is Avigdor Hameiri vallotta nekem a már megszünt Gináti kávéházban, a tel-avivi tengerparton, hogy „a legszebb földrészt osztották ki ősünknek”. A politika izgalmaira, a bűnügyi krónika ki nem fogyó „végnélküli naplójára gyógyító orvosságként hathat a „Szép Izráel” rovat témáival, riportjaival, leírásaival, hirtelével.

★

Mért jutott eszembe a dicsőret vallomása? „ISRAEL OBSERVER”, vagyis: IZRAÉLT MEGFIGYELVE kiállítás nézhetünk meg a londoni Mall Képtárban (később a képeket Manchesterbe vitték). Tíz angol festőművész tartózkodott Izráelben, az angol tájkép hagyományos ábrázolói. A Zsidó Állam tájait rajzolták, festették, varázsozták papírra, vászonra. Nevük: Adrian Berg, Anthony Eyton, Derrick Greaves, Donald Hamilton Fraser, Anita Ford, Philip Hicks, Lawrence Preece, David Smith, Philip Sutton és Brian Yale. Angolul beszélő kibucokban tartózkodtak hosszabb időn át.

★

A „Szép Izráel” nevében kövessük őket. DERRICK GREAVES napokig csavargott a Negev sivatagjának biblikus tájain. Hatalmába kerítette a mérhetetlenség távlatát: „Olyan ez, mint a réteges torta, olyan gazdag.” Rajzaiban a homokbuckák hullámos vonalait örökítette meg és a „vadon sziklás felszínét...”. DAVID SMITH számára a Negev őriassága nyomasztó, megfélemlítő. Emelkedett hangulat és lehángoltság között ingadozott a lelke. A kálmánista ösök emocionális ecset-művelőjének egyedülálló élményt jelentett az új környezet, a brit táj után, mely dúsan termékeny és más a dombok, völgyek, kertek szűk perspektívájával. Ezért volt Smithnek nehéz megbékélni a sivatag reális ábrázolásával. Hiába a pirinyó falu Lincoln mellett nem szokta szemlencsét a negevi sivatag „lelkének” megértéséhez. Mégis, a művészi ihlet varázsában színei, a kifejezési tartalom drámai változások mentek át. Halvány kékes-bíbor, szikrázó kék és vörös szín-orgiaival áldozott a negevi líra festészetének.

ANITA FORD megjárta nemcsak a Negevet, hanem Galileát is. — Mikor a Negeven tartózkodtam — mondotta — mintha a magasságban lebegtem volna. A távolban zöldülő földek a sivatagi homokban teljesen irreálisnak tűntek... A Holt-tenger megrendített. Ibolya színű ég, rózsaszínű dombok, só-jéghegyek úsztak, lebegtek a messzeségben... — BRIAN YALE a devoni tengerpart festője. Természetes hát, hogy a Holt-tenger jelentette számára Izráelben az inspirációt. A tel-avivi tenger színeit az Északi-tenger színeivel találta hasonlónak. Nem olyan kék, mint Cornwall hullámai. A sivatag: Midland salak-rakásait idézte emlékezetébe. Izgalmas kép-összefüggések...

★

A festők naplóiból és az izráeli látogatás után következő alkotásokból meg lehet állapítani, hogy egy életre hoztak vissza Angliába élményt és érzelmi ihletet. Galilea romantikája, a Negev szinte megmagyarázhatatlan varázsa, (és nem csak történelmi, teológiai szempontból), Tel-Aviv tengerpartja, a Holt-tenger és környékének fehércukros, cukor-süveges misztériuma gazdagította karakterüket, emberségüket. „Szép Izráel” angol festők szemével. Izráel fénye, tájainak különös „kontinensből” különböző fényhatásai, és topográfiaja segítette őket abban, hogy egyéniségüktől merőben idegen ecsetvonásokkal, témákkal, megfigyelésekkel gazdagíthassák művészetüket.

Szinte varázslatos és elbűvölő... A szigortországi festők ibolya, mályva, briliáns kék, vörös színekkel lettek jegyei Izráel tájainak. Elfelejtették Hampton Court igézetes kertjeit, virágait. Nem gondoltak a skót tavak alpesi színjátékára. És hűtlenné lettek Norfolk búzatermő szántóföldjeihez. A „Szép Izráel” Negev-pusztaságába, Galilea édes romantikájába, a Holt-tenger és só-hegyeinek csodáiba szerelmesedtek.

★

Izráeli testvéreim, ne felejtsetek újból bejárni az országot. Gondoljatok a tíz angol festő vallomására. A kiállításnak a világhírű Observer „A Művészet a vadonból” címet adta.

A londoni munkatárs még egy megjegyzést fűz rövid, szegyetlenül szubjektív elmefuttatásához: El tudom képzelni, hogy az Uj Kelet olvasói milyen felelősen érdeklődéssel várják a „Szép Izráel” jelentéseit, „leleplezéseit”... És a diaszpóra magyarul olvasó zsidósága is...

Riport az ország legmodernebb vérbankjáról

«Aki egyetlen ember életét megmenti»

A tel hásméri „Siba” orvosi központ bécsi baráti egyesületének tagjai 450 ezer dollár alappal építették fel az intézetet

Irta: BENEDEK PÁL

Csak a kereskedelmi bankok hirdetnek a lapok hasábjain és a rádióban, de a vérbank is van ilyen fontos intézmény. Sebészi beavatkozás elképzelhetetlen a vérbank által előkészített életmentő vér nélkül.

A tel hásméri „Siba” orvosi központ vérbankja évtizedek óta működik, de berendezése elavult, maga az épület is megérett régén a lebontásra. Az új vérbank felépítését és berendezését a bécsi zsidók vállalták.

Hét évvel ezelőtt alakult meg az egykori császárvárosban a kórház baráti egyesülete, amely egyre erőteljesebben működik. Az utóbbi másfél évben arra irányult minden erőfeszítésük, hogy felépítsék a vérbankot, mert Sáni professzor, a kórház, illetve egészségügyi központ igazgatója közölte velük, erre van most a legnagyobb szükség. 450 ezer dollárt gyűjtöttek erre a célra.

Vasárnap délelőtt volt az ünneplés háza, amelyre népes küldöttség érkezett Bécsből. — Judca Gertner, a társaság elnökjének vezetésével.

Két magyar-zsidó házaspár volt közöttük. Boda György és felesége, illetve Jávor Márkus és felesége.

— Boldogok vagyunk, hogy itt lehetünk! — mondták és nagy érdeklődéssel hallgatták dr. Ken de György, a vérbank orosházi születésű igazgatójának tájékoztatását az intézmény működéséről.

— Évi 12 ezer adag vér szorgalmasan gyűjtünk be. Ez az országos szükséglet 12—15 százaléka. Berendezésünk minden igényt kielégítő tudományos szempontból. Jelenleg nincs ennél modernebb vérbank az országban...

Az ünnepségen több szónoklat és felkötés hangzott el. Több ízben is idézték, hogy a zsidó fel fogás szerint, aki egyetlen életet megment, az olyan érdemet szerzett, mint ha a világot mentette volna meg. Nos, a vérbank azért létesült, hogy ha mütét közben vérre van szüksége a betegnek, a mélyhűtött készletből előve

tő legyen a megfelelő mennyiség és megmentsék az életét.

Jicchák Rabin, volt miniszterelnök, a választást megelőző kortháború ellenére egy órán át tartó „harci szünetet” engedélyezett magának és eljött az ünnepségre, hogy köszöntse a bécsi vendégeket és Izráel népe nevében kifejezze nagyrabecsülését.

Rabin többek között ezt mondta:

— Reméljük valamennyien, hogy a most felavatott vérbank a béke viszonyai között működik majd és soha nem kerül sor sebesült katonák számára életmentő véradásra. A bécsi zsidók a tel-hásméri vérbank létesítésével bizonyították tettek arról, hogy együtt vannak velünk. Ha baj van, akkor semmi különbség nincs az országban élő és a gáluti zsidók között. A megbonthatatlan kapcsolat megpecsételéséhez nincs szükség vérszerződésre legfeljebb vérbankra...

A VILÁG ELSŐ

Őszibarack-szedő kombájnn forradalma

Az Askelon melletti Halméj Jáfé közösségi faluban a múlt héten üzembe helyezték a világ első olyan kombájnját, amely nem csak leszüreteli az őszibarackot, hanem egyenesen ládába rakja. A gyümölcs-szüretelő kombájnn dr. Amnon Erez, a rechovoti Vulkáni mezőgazdasági kutatóintézet dolgozója, dr. Jekutiél Alper, a Vulkáni intézet mezőgazdasági gépkísérleti intézete munkatársának közös találmánya.

A két izráeli tudós kifejtette, hogy a kombájnn üteme egyelőre „lassu”, mert óránként 70 láda gyümölcsöt szed. Összehasonlításként: egy munkás napi teljesítménye (kézi szedés) 30 láda őszibarack. Ez a szedőgép tehát egyelőre tíz dolgozó munkáját végzi, de lehetőség van teljesítményének megkétszerezésére.

Három évi intenzív kutatómunka és kísérletezés előzte meg a Vulkáni intézetben az őszibarack-szedő kombájnn szerelését. A gép ára mintegy 400 ezer sekel, vagyis olcsóbb, mint a paradicsom szedésnél vagy az aratásnál használt kombájnn ára.

Az őszibarack-szedő kombájnn helyes és gazdaságos felhasználása megköveteli az őszibarack-ültetvények forradalmasítását. Azo kon a helyeken, ahol kombájnn használnak, egész sűrűn, dugványról ültetik az őszibarackot, amely az ültetést követő 16 hónapban belül dunámonként már 2,5 — 3 tonna őszibarackot terem. A fák alacsonyabb, a kombájnn lefű részelt a törpefa egész koronáját, amelyet speciális módszerrel a gép belsejébe emel, ahol az elmeszerkezet elválasztja a gyümölcsöt az ágaktól és a levelektől, amelyeket utána kidob. A gyümölcsösszedést követően az őszibarackfák törzse a talajtól mindössze 15 centi magasságban „telel át”.

Halméj Jáfé gyümölcsösésének vezetője, Mose Kohén elmondotta, hogy egyetlen fontos problémát kell még megoldani: gondoskodni arról, hogy az őszibarack korábban érjen be, mert a villám-szüret lehetővé teszi, hogy még szezon előtt exportálják Európába, amely hajlandó jó árat fizetni az izes, korai izráeli őszibarackért. Az idén azonban lekéstek az európai csúcs-idényt.

Kármiel - a szép Izráel megvalósítója

A széppel és jóval, az életminőséggel kapcsolatos két díjjal tüntették ki az Alsó Gálliban élő, mindössze 20 évvel ezelőtt épült Kármielet. Az első díjat a belügyminisztérium környezetminőségi szolgálat szavazta meg a község tanácsának, a másik kitüntetés pedig „A szép Izráel megvalósítója” a „Szép Erec Jiszráel tanács” adományozta. A környezetvédelem és az életminőség megőrzése terén kiváló eredményt elért helyhatóságának járó díjat június 4-én nyújtották át Kármiel képviselőjének, a muni cipális testületnek vezetőnek

kongresszusán, amelyet „a nemzetközi környezetminőség napja” jegyében tartottak.

„A szép Izráel megvalósítója” kitüntetését Jicchák Návon állam elnök június 10-én nyújtja át Kármiel vezetőinek, Jeruzsálemben, az államelnök rezidenciáján rendezett fogadáson. A kitüntetés indoklása szerint „az egész város, beleértve a polgármestert, a dolgozókat, és a lakosságot, ma ximális erőfeszítést tett a város ka esztétikus külsejének megőrzésére, amely megfelelő keretben kifejezésre jutott”.

Három ezer izráeli tudós foglalkozik élet-tudományokkal

Az alkoholból előállított üzemanyag felveszi a versenyt a kőolaj-termékekkel

A hazánkban dolgozó mintegy tízezer tudós közül 3000 — a biológiához tartozó tudományokkal foglalkoznak és nagymértékben hozzájárulhatnak az izráeli biotechnológia alapjainak lefejtéséhez — mondotta Efrájim Kácir professzor, Izráel volt állam elnöke, a tel-avivi egyetem biológiai fakultása által rendezett tanulmányi napon. Kácir professzor hozzátette, hogy Izráelben eddig mintegy 5 millió dollárt fektettek a biotechnológiával kapcsolatos kutatásokba.

„Biológiai célkitűzések és eredmények” gyűjtőcím alatt megtartott tanulmányi nap keretében Kácir professzor bejelentette, hogy az alkoholgyökökre támaszkodó üzemanyag gyártása elvileg már felveszi a versenyt a kőolaj különféle párlataira támaszkodó üzemanyag előállításával. Kácir professzor kérte, vegyék komolyan fontolóra, hogy a gyapott-termelés egy része helyett térje-

nek át a cukornád termesztésére, mert az utóbbi az alkohol előállításának egyik fontos forrása.

„Célkitűzésünk az, hogy Izráelben megteremtjük a nehézipari ágazatot, amely kőolaj helyett az erjedési és erjesztési folyamatokra támaszkodik” — mondotta Kácir.

Joás Váádja professzor, a jeruzsálemi egyetemről „A mezőgazdasági kutatás befolyása a világ élelmiszertermelésére” címen tartott előadást s elvetett azokat a feltevéseket, amelyek szerint a világ lakosságának gyarapodásával egyidejűleg fokozódik az éhség veszélye. Amoc Zehávi professzor, a tel-avivi egyetemről „Az ember mint környezetének biológiai egysége” címen adott elő. Ugyanakkor Dávid Dánon professzor, a rechovoti Weizmann intézet tanára az előregedéssel kapcsolatos biológiai feladatokat taglalta.

Country Club épül Haifán

M. Kohén francia befektető Haifától délre, Kfár Számir térségében Country Clubot épít, 25 millió dollár beruházással. Az ide vonatkozó megállapodást, amely még a haifai városi tanács jóváhagyására szorul, már jóvá-

hagyta északi kikötővárosunk vezetői. A tervek szerint a haifai Country Clubban szálloda épül, továbbá modernül felszerelt park, 260 dunámon. Az építkezést 4-6 év alatt, három szakaszban hajtják végre.

Szde Bokérban felavatták a sivatagkutató intézetet

A néhai Dávid Ben Gurion által alapított negevi Szde Bokér iskolatelepen felavatták a beérkező Ben Gurion egyetem keretében működő sivatagkutató intézet központi épületét. Az avató szertartáson jelen volt Efrájim Kácir professzor, volt államelnök, Teddy Kollek jeruzsálemi polgármester, Slomo Gázit tart. tábornok, a Ben Gurion egyetem elnöke és Jozsef Tekoa, volt UNO nagykövetség, az egyetem kormányzója.

A sivatagkutató intézetben néhány tudós dolgozik, tizenhat olyan munkaprogramon és projektumon, mely egyes kapcsolatban áll a sivataggal. Az itteni kutatások alapján szerzett ismereteket és tapasztalatokat később megküldik a világ több más nagy neves tudományos intézetének, ahol az izráeli tapasztalatokat az ottani kutatómunkák ke-

Benyújtjuk vizum-kérvényét

MINDIG AKART UTAZNI AMERIKÁBA. Most olcsóbban — jobban. Nálunk nemcsak jegyet kap. CANAANTOURS, tel. 229125. TEL-AVIV, Ben Jehuda 113. Beszéljünk magyarul.

1981.VI.5

A FÁNAK CSAK EGY TÖRZSE VAN

Irta: GRÉDA JÓZSEF

A tévé-interjú elég döcögösen indult, akármerre próbálták rán cigálni a szekerét, mindig ugyanabban a kőben akadt meg a kereke. S ez volt az újságíró első és természetesen kérdése:

— Az önök listája tehát suszter-lista?

Amire a lista második helyén szereplő képviselőjelölt nem tud magabiztosan, nem is nagyon felháborodva azt felelte, hogy de-hogy, nem suszter-lista.

— Dehát hogyan lenne az, mi kor kizárólag csak suszterek szerepelnek rajta?

— Akkor se suszter-lista, de meg kellett csinálni, mert amíg együtt futottunk a szabókkal, azok csak tessék-lássék vettek be susztereket maguk közé, éppen csak hogy kiszúrják velem a szemünket.

— De hisz önök se vettek be most szabót a jelölt-listájukra?

— Csak azért nem vettünk be szabót, mert ez az ő módszerük leutánzása lett volna. Szurtuk volna most ki mi a szabók szemét egy-két emberük jelölésével?

Az interjúra most már nem képedezte, hanem megállapította: — Egyszóval, ez suszter-lista. — S még mielőtt a jelölt tiltakozhatott volna, feltette a következő kérdést:

— S mi az új párt programja?

— Az megvan. Csak meg nincs meg. Majd meglesz.

Az interjút természetesen nem suszter adta, hanem Éli Dáján, az Abu-Chacéra-féle Tami párt kettős számú jelöltje, s ha a suszter szót mindenütt a keleti törzsekkel helyettesítjük be, akkor a beszélgetés nagyjából azonos a tévében elhangzottal, s világosan lezűrhető belőle, hogy a 10. Kneszet választási eljárásában egy új, törzsi lista is indul. Egyelőre program nélkül, mert ennek elkészítésére még nem jutott idő, de ha a jelöltek célkitűzéseit elemezzük, hamarosan az is kiderül, hogy a programra voltaképpen szükség sincs, maga a lista a program, akár elegendő is, akár nem. Egész bizonyos,

hogy nem elegendő.

Az új lista még egy lépéssel — veszedelmessé válható lépéssel — viszi az izraeli politikai életet még távolabbra a normálistól. Nincs ugyan egyetemes megegyezés a politika lényegét illetően, de az új törzsi lista egyik felfogását sem elégíti ki. A baloldali ideológia szerint a politika az osztályok küzdelme, a pártok az osztályok képviselői, már pedig senki sem állíthatja, hogy a keleti törzsek osztályokat képviselnek, hogy például Niszim Gáon, a genfi multimilliomos, aki az új párt választási kiadásait nagylelkűen fedezi, ugyanabba a társadalmi osztályba tartozna, amelybe a marokkói köztisztviselési munkás, s ugyanazok lennének az osztály-érdekei. A polgári politológusok szerint pedig a politika nemzet fölötti tevékenység, legalábbis nekünk kellene lennie, tehát a politikai pártoknak, ha csak nem az állam széthullását óhajtják, spe-cifikus érdekeik jogos képviselői, nem kell emelkedniük arra a színvonalra, ahonnan a nemzet általános érdekeit, biztonságát és egységét szolgálhatják. Nem kétséges, hogy a törzsi lista jelöltjei képtelenek voltak erre a nemzetfeletti szintre felemelkedni, ezt maga a párt-alapítás bizonyítja és bizonyos, hogy akik a nemzet ellentétét még a törzsi szembeállításal is fokozzák, nem járulhatnak hozzá az általános nemzeti érdekek, egység és biztonság megerősítéséhez.

Dehát az új pártnak nincs is effajta igénye, még ha utólag el is készítené „szükség szerűen” évtelen programját. A ripsz-ropsz pártalapítás ötlete Abu-Chacéra, e félelmetesen hidegvérű, tartóssával a legjobb színészeket is megszégyenítő, korához képest vérfagyasztóan megfontolt, sima és jeges, acélidegzetű fiatal ember agyából pattant ki, a listáján szereplők pedig nyíltan loval golyják meg a keleti törzsek legrosszabb irányba csábító érzését, a sértődöttséget. Uján volt földművelésügyi miniszter, meglepetésszerűen az új párt egyik

korifeusa, kockára tette különben megemelt népszerűségét azzal a legalábbis könnyelmű ki-jelentéssel, hogy a Kibuc Gálujot megbukott. Ez ugyanis évszázados folyamat, amit nem lehet már az első század-harmad után ily kiábrándítóan, ily reményvesztítően, főként így idő előtt megítélni. Megállapításainak tárgyi alapja is kétes: a keleti törzsek már a harmadszázad alatt is meglepő előhaladást tettek gazdasági, kulturális és társadalmi téren egyaránt.

Az új törzsi párt tehát csak azoknak a felesleges csoportosulásoknak a számát növeli, amelyek politika címén kicsinyes érdekképviseletek csupán. Klerikális pártok másutt is vannak, fő-céljuk az egyház erősítése, de az általános nemzeti politikáról is megvan az elképzelésük, itt most mindegy, hogy milyen. Ezzel szemben a mi klerikális pártjaink egyikéről, az Agudáról, aligha mondható el, hogy a szorosan vett vallási kérdéseken túl egyéb is érdekelné, de bizonyos mértékben ugyanez állítható a VNP-ről is, mert hiszen ha általános, elvi politikai célkitűzéseit komolyan venné, nem tudna oly zökkenőmentesen a választások mindenkori győzteséhez csatlakozni. Frakciói e tekintetben különben is semlegesítik egymást. Sokszor pártok az, hogy az ilyen pártokra szavazni tulajdonképpen csak barmacskák-játék: aki oda szavaz, sohasem tudhatja, hogy pártja az ő szavazatával hová, kihez

társul. Mose Dáján például nyíltan jelenti ki, hogy a többséget elnyerő párthoz fog csatlakozni. Akkor már nem egyszerűbb, ha a szavazó maga választja meg a nagy pártot és nem kér ehhez közvetítőt?

Egy történelmi bizonyítéka annak, hogy a normális parlamenti élet elképzelhetetlen az osztályok és érdekek kiiktatásával, az olasz fasiszták korporatívizmusa. Ebben szakmák tömörültek, egyik korporációban például a textil-munkások és a textilgyárosok, a másokban a bányászok és a bányatulajdonosok „küzdöttek” vállat-ve... Mindez persze csak a valóságos politikai és közélet, a parlamentarizmus kipusztítására volt alkalmas, ez volt a célja is. És ugyanez áll a törzsi, származási megosztásra is.

Erdély egyesülése után 1918-ban az erdélyi románok, amely az államiságot, önállóságot akkor már évszázadok óta nem ismert, természetesen nagy hátrányba került az okiráltságbeliekkel szemben, akik már addig is állami életet éltek, államvezetési tapasztalatokat szereztek, kérdéik rég kialakultak és e fölénnyel igen sokáig éreztették is, ők foglaltak el eleinte minden jelentős állami pozíciót. Ennek ellenére soha egyetlen román politikusnak nem jutott eszébe, hogy földrajzi, törzsi alapon szervezzen pártot, a törzsi kiegyenlítődést és egyensúlyt helyesen az üdvös versengésre s az időre bízták.

Abu-Chacéraék nem bíznak az időben, nem a fejlődésben, sem az önmagukban is kínkes erőfeszítéseket koronázó törzsi egyensúly-békében. Ezért a választásoknak öbennük nem szabad bizon-

TANULMÁNYI NAP A HAIFAI EGYETEMEN

A haifai egyetem vészorkorszak-kutató katedrája tanulmányi napot rendezett, amelynek témája: „Mentési kísérletek Romániában a vészorkorszak idején” volt. Tiszteletbeli vendége pedig dr. Alexander Safran, Románia egykori főrabbi, jelenleg genfi főrabbi.

Vágó Béla professor, a katedra felelőse megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a jelenkori történetírás új feladatok előtt áll. Küzdenie kell minden eszközzel azon pseudo-tudományos teóriák ellen, amelyek tagadják a vészorkorszak létezését, vagy, jobbik esetben, minden felelősséget a németekre hárítanak, míg a csatlósokat tisztára mossák. Dr. Theodor Lávi azt a tézist bizonyította, hogy a romániai vérengzésekért elsősorban maguk, a román fasiszták a felelősek. Kifogásolta, hogy jelenleg olyan kurzus van Romániában amely szerint a fasizmus áldozatai a román dolgozók és a kommunisták voltak. A zsidókról nem történelmi említés. Dr. Jean Anceel szerint a mai román történetírás erősen nemzeti, olykor sovinszta jellegű és feltűnő megértést tanúsít az Antonescu-rezsim bűneivel szemben. Románia egyik vezető történésze, Ilie Ceausescu nem is nevezi azt fasisztának, hanem olyan „jobboldali alternatívának, amely ellentéte volt a vassárdának”. Dr. Arje Steinberg azt bizonyította előadásában, hogy Romániában tudatosan és tendenciózusan igyekeznek megszüntetni a multat. Ez a vonal különösen a történelemírás és szepirodalom terén érvényesül. Az idegen és zsidó-gyűlöletéről híres írók és történészek műveit, díszes kiadásokban, óriási példányszámban jelentetik meg.

Dr. Alexander Safran főrabbi epizódokat elevenített fel a vészorkorszak idejéből, amikor azért interveniált a rezsim urainál, hogy könnyítsenek a zsidó lakosság helyzetén, vagy érvénytelenítsenek deportálási rendelkezéseket. Kiemelte Balán, szebeni püspök és Elena anyakirálynő szerepét, akik sokat tettek azért, hogy Dél-Erdély zsidóságát ne deportálják. Jicchák Arci, Tel-Aviv város alpolgármestere, aki a vészorkorszak idején a romániai cionista ifjuság egyik vezető alakja volt, megállapította, hogy a cionista ifjuság történelmi szerepet töltött be a vész-években. Viselte a mentés, az illegális tevékenység és ellenállás súlyát, amelynek szerepe egy szinten állt — fontosság szempontjából — a felnőtt cionisták diplomáciai tevékenységével. Leibovics Slomo, a kiskorú zsidó gyerekek összegyűjtése terén sok a hiányosság. Jiszrael Levanon, az utolsó romániai cionista exekutiva volt tagja kérte, ne feledkezzenek meg azokról a nem-zsidókról, akik segíteni igyekeztek a nehéz időkben, mint például Bodnarus későbbi hadügyminiszter, Cassula pápai nuncius és mások, akiknek beavatkozása nélkül ki tudja, sikerült volna-e a romániai zsidóság jelentős részét megmenteni. Dr. Schönfeld Miklós, volt aradi főrabbi, a Dél-Erdélyi zsidóságért értekezett arról a sorsdöntő szerepről, amelyet a Magyarországról átszökött zsidók ezreinek megmentésében betöltött. „Kár — mondta az előadó —, hogy amikor a romániai zsidóság mentési tevékenységéről beszélnek, elfelejtik az erdélyi zsidóság tevékenységét”.

Vágó professor zárószavaiban azt mondta, hogy katasztrófális tény nemzedékünk közömbössége a vészorkorszak történései-vel szemben. Reagálni kell a mindjobban terjedő hanyagságokra, nehogy „a hallgatás összeesküvésének” megbocsáthatatlan bűnébe essünk.

RÖSSEL MORDECHAJ

KIBONTAKOZÁSRA VÁRVA

(Folytatás a 3. oldalról)

nyelv **Begünél** szemben, hogy nincs olyan jellegű ellenzéki, mint az izraeli miniszterelnöknek s általában a nyilvánlagban sem teszük úgy patikamérlegre minden szavát, mint Begünét. Különbölni volna bírni való az ő kijelentésein is.

Mint mondtuk, e sorok írásakor még a találkozó előtt vagyunk, megátjukt mit mond „Ménachem barátjának” ebben a tárgyban, habár a fő téma, persze, Libanon.

...Közben, belpolitikai síkon

teljes erővel folyik a választási harc, amely a hét elején újabb fázisba lépett, amikor a televízió megkezdte — színesen — a pártok propaganda-adásait. Nagy igyekezettel és technikával próbálják meggyőzni a választópolgárt igazukról politikai, gazdasági, társadalmi s egyéb téren — pillanatnyilag azonban az ország lakosságát leginkább az érdekl, lesz-e békés kibontakozás a jelen válságból, mondjuk, még a választások előtt? Ez, jelenleg, úgy véljük, valamennyi párt közös érdeke.

Interjú Jicchák Bár-Levával (Vadnai Andor), a Független Liberális Párt magyarországi származású képviselője lőltjével:

«Haladó középpárt a miénk — sok évtizedes cionista országépítő hagyományokkal»

Jicchák Bár-Levó — Vadnai Andor —, a Független Liberális párt választási listájának realis helyén — a harmadik helyen — szerepel. Minden valószínűség szerint tagja lesz a június végén megválasztandó új Kneszetnek. Interjút kértünk a képviselőjelöltől s a pártprogram lényegét iránt érdeklődtünk.

— Új irányvonal van a Független Liberális Pártnak?

— Ezt így nem mondanám. Ötven éves multra tekint vissza a mi pártunk — annak idején Chájim Weizmann vetette meg az ideológiai alapját —, s miközben a fél évszázados cionista országépítő hagyományokhoz való hűségünket hangoztatjuk, egyben megújulási folyamatot is kezdeményezünk a párton belül. Emelkeztem az olvasót, hogy bennünk ket sokan még ma is a párt korábbi elnevezésével azonosítanak — Progresszív Párt volt a nevünk —, s ebből a lényeg megmaradt. A progresszió. Haladó párt

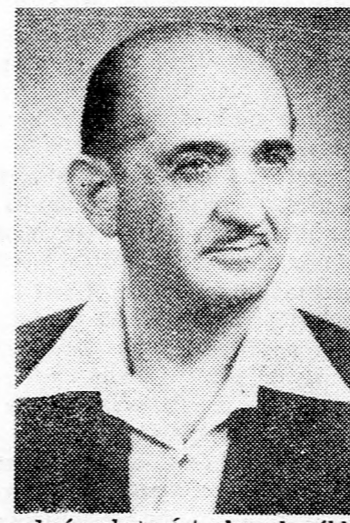
voltunk és az is maradtunk. Haladó középpárt.

— Mi a különbség a Független Liberális Párt és a többi közép-pártok — a Simuj, a Rác, a Flatto Saron-lista, vagy a Dáján-párt között?

40 TELEPÜLÉS

— Megint csak azt kell mondanom, hogy a cionista mozgalmi hagyományok különbözhetnek meg bennünket az ugynevezett alkalmi, illetve választási pártoktól. Büszkén hivatkozom 40 kibucunkra, mosávunkra és gyermekfalunkra, ahol nem a jelszavak, hanem a tettek mezején mutatjuk meg, mit értünk mi az or-

szágépítés, illetve cionista nevelő munka fogalma alatt. Amikor a hagyományainkról beszélek, azt is el kell mondanom, hogy mi büszkén emlékeztetünk nagy elődeinkre, Pinchász Rozenre, aki igazságügyminiszterként lefejtette az ország igazságügyi apparátusának alapjait és máig is ható módon szabályozta annak tevékenységét. De büszkén emlégetjük pártunk elnöke, Mose Kolérdeméit is. Amikor az Alijját Hanoár élén állt, világszerte ismert és megbecsült intézményt fejlesztett belőle, s később, amikor ő lett a turisztika ügyének minisztere, ugyancsak rendkívül eredményes munkát végzett. Hatalmas lendületet adott a hazai vendéglátó, illetve turisztikai iparnak, s világméretűvé fejlesztette azt. Miért nem említeném meg Gideon Hausner nevét? Tárca nélküli miniszterként jelentős

eredményeket ért el a korábbi kormányban. Jicchák Arci, aki most pártunk választási listájának első helyén szerepel, Tel-Aviv első polgármesterhelyettese ként hervadhatatlan érdemeket szerzett a városfejlesztés terén.

— En Ön?

NEGYED ÉVSZÁZAD

— Magamról is tehetek említést? Huszonöt éve vagyok a Mezőgazdasági Központ (Merkáz Háklái) titkárságának tagja és a Háovéd Hácioni főtitkára. Öt-száz mezőgazdasági település fej-

lesztésében vettem részt aktívan. A falusi lakosság jól ismeri egyéni eredményeimet.

— Mi a párt programjának lényege?

— A Független Liberális Párt vissza akarja szerezni azt a helyet az ország politikai életében, amelyet 1977-ben elvesztettünk. Az akkori közéleti földcsuszamlás áldozatai azok a megtévesztett választók voltak, akik a DÁS büvkörébe kerültek és most szánják-bánják, hogy elkótyavetyélték a szavazataikat. A hisztadruti választáson már kiderült, hogy a szavazók visszatértek hozzánk, ugyanis megkétszereztük az erőnket a szakszervezet vonalán. Hasonló jelenségre számítottunk a Kneszet-választáson is.

— Mit ígérnek a választónak?

— Csak azt, hogy elveinkhez hűen politizálunk és nem a mindenkori széljárás szerint. Izrael biztonságát tartjuk elsősorban szem előtt, ezért a palesztinai állam ellen vagyunk, de azt valljuk, hogy a mérsékelt, Izraélt elismerő és velünk békében élni hajlandó palesztinai erővel tárgyalni kell. A telepítési politikát a zövd vonalon túl is folytatni akarjuk. De csak azokon a kör-

nyékeken, ahol nem túl sűrű az arab népesség.

— Gazdasági téren?

JELSZAVAK NELKÜL

— Az infláció ellen nem jelszavak hangoztatása, hanem a munka termelékenységének emelése, az exporttevékenység fokozása és a felesleges állami kiadások megnyirbálása által harcolunk. A mezőgazdasági termelés fontosságát és kifizetődő voltát állami zökökkel kell biztosítani. Ezen a téren nagy bajok vannak. Pártunk mindent megtesz azért, hogy a mezőgazdaság becsülete és a földművesek társadalmi rangja az legyen újra, ami régen.

— Végül a társadalmi program érdekel.

— Igazságos elvekre épülő jóléti államot akarunk, amelynek intézményei az idősebbeket, a nyugdíjasokat sem tekintik mostohagyerekeknek. Ez — dióhéjban — a Független Liberális Párt programja. Az én egyéni célkitűzésem, hogy a program megvalósításához minél több szavazót toborozzak a magunk számára. Választási jelünk: ♪

Közli a Független Liberális Párt tájékoztató osztálya.

CHÁTÁM SZOFÉR AZ IDŐK VIHARÁBAN

— Jehuda Náchsoni (Rézműves) könyvének megjelenése alkalmából —

Irtta: SCHÖN DEZSŐ

TÖBB MINT 140 ÉV TELT EL a pozsonyi rabbi-fejedelm, Reb Mose Szofér (Chátám Szofér) halála óta. Időközben hatalmas irodalom keletkezett körülötte. Hivatkoznak döntvényeire, idézik halachikus magyarázatait, értékelik egyedülálló alkotását. Az ortodox zsidóság számára ma is olyan időszerű, mint amilyen életében volt.

A minap új, 460 oldalas könyv jelent meg „Rábenu Mose Szofér” címmel. Szerzője a nagyváradi származású Jehuda Náchsoni (Rézműves), a „Seárim” című hebernyelvű napilap szer-

NÁCHSONI JEHUDA

kesztője. Ez a mű, amely sokéves odaadó kutatómunka eredménye, merőben eltér az eddig megjelent Chátám Szofér-életrajzoktól, mert átfogó képet igyekszik nyújtani. Kutatja miben rejlik Chátám Szofér egyedülálló hatásának titka. Milyen utat követtek tanítványai. Hogyan sikerült megmentenie a magyarországi zsidóságot a nemzeti és vallási elkallódástól.

★

CHÁTÁM SZOFÉR a múlt század elején kezdte meg pozsonyi működését. Abban az időben a zsidó utcában három irányzat

küzdött a hegemoniáért. Keleten a chaszidizmus, Nyugaton a felvilágosodás, míg Közép-Európában az ortodoxia. Kezdetben Chátám Szoférnak magában Pozsonyban is volt ellenzéke, de első csatáját könnyen megnyerte. Alig foglalta el állását — elnémult az ellenzék. A pozsonyi zsidók csakhamar meggyőződtek arról, hogy az ő rabbijuk valóban a Tóra fejedelme, akihez a világ minden részéből fordulnak tanácsért, utmutatásért. Az ő döntő szavának mindenütt érvénye van. S ezen tulmenően: Reb Mose ragyogó jellem, akit a Gondviselés történelmi érzékkel áldott meg és aki úgy érzi, hogy az új idők beköszöntésével megkülönböztetett feladat hárul rá. Nemesak Pozsony, hanem egész Magyarország és a Nyugat zsidóságának is utat kell mutatnia.

Abban az időben, a 19-ik század elején, a pozsonyi zsidóság egyetlen ismérve, közösségi kapcsolata, társadalmi kerete a vallás volt. A felvilágosodott zsidó épp úgy ismeretlen volt, mint az asszimiláns, a vallástól elrugaskodott, vagy a nemzeti zsidó. Viszont a francia forradalom nyomán új szelek kezdtek fújni Nyugat felől, s Chátám Szofér úgy érezte, hogy ezek veszélyeztetik a zsidóság létét és jövőjét. Álláspontját előbb a szószékről hirdette, majd kapcsolatot keresett Európa különböző részein élő tényezőkkel.

Náchsoni szerint Chátám Szofér nemzetfilozófiáját dióhéjban így fogalmazhatjuk meg:

— Mi, gálutban élő zsidók, valóban a rómaiak által elhurcolt hadifoglyok vagyunk. Mi hisszük és reméljük, hogy az Örökkévaló végre megkönyörül rajtunk, visszavezet bennünket őscink földjére, felénitjük Izrael országát és annak fővárosát, Jeruzsálemet. Erről a reményről egyetlen pillanatra sem mondtunk le, azért is foglaltuk azt mindennapi imánkba.

— Berlinben Mendelsohn Mózes mozgalmat indított, amely a zsidók felvilágosodását tűzte ki célul, ugyanakkor küzd a zsidók egyenjogúsításáért. Minthogy ez a mozgalom megbarátkozott a gálut ténvével, és azt végérvényesen tartja — nem azonosíthatjuk magunkat annak céljaival. Az egyenjogúsítás a zsidóság fizikai létét is veszélyezteti. Az emancipáció csak dőlőbáb. A gál-

utban a zsidó homokra épít. Történelmi törvényszerűség, hogy a gettóból kivezető ut — visszakarodik majd a gettóba. Az utközben elért sikerekért pedig a zsidóságnak szörnyű árat kell majd fizetnie...

★

A MŰ ELÉ NÁCHSONI 46 OLDALAS BEVEZETŐT IRT. Ebben a tanulmányban megfesti a zaklatott kort, amely Chátám Szofér működésének háttérül szolgált és Chátám Szofér döntvényeiből, leveleiből, templomi szóoklataiból, Tóramagyarázataiból vett idézetekkel bizonyítja: a válságos időkben a Gondviselés a legmegfelelőbb embert állította a hagyományhű zsidóság élére.

Chátám Szofér megalapította a pozsonyi jesivát és tanítványai révén sikerült megszilárdítania az ortodoxia bástyáit. Az ő fellépéséig gyér számú jesiva működött Magyarországon. Ott pedig,

ahol volt jesiva — a tanítványok száma volt csekély. A pozsonyi jesiva révén a Tóra fénye Magyarország legkülönbözőbb pontjain világított. Jóllehet Chátám Szofér nem a rabbi-képzésre helyezte a fókuszot (ő maga is csak kényszerből választotta ezt a pályát), inkább a Tórában jártas, vallásos lelkületű zsidók nevelését tűzte ki célul — a pozsonyi jesivából mintegy 350 rabbi került ki. Mesterek példáit követve ezek a rabbi szintén a Tan terjesztésében látták főfeladatukat. Az első gardából meg kell említenünk Reb Meir Asch balassagyarmati, majd később ungvári rabbit, Reb Meir Perlsz nagykarolyi, Reb Feivel Flaut nagysurányi, Reb Hillel Lichtenstein szikszói, Reb Avrahám Arje Schwartz beregszászi, valamint Reb Mose Schück huszti rabbit, akik külön-külön tekintélyes jesivákat vezettek és a tanítványok ezreit indították el az életbe.

Chátám Szofér vallásos tárgyú verseket is írt. Művében Náchsoni megfelelő figyelmet szentel ennek az aspektusnak is. Tudjuk, hogy a Mester egyik uno-

kája, a beregszászi rabbi, „Igrót Szofrim” címen leveleinek egy részét is közzétette. Szerzteagazó munkásságának minden részlete reflektorfény alá került. — Csak egyetlenegy területet hanyagoltak el: Chátám Szofér viszonyát Izraelhez. Pontosabban: nem követték nyomon az általa elindított mozgalmat, amely a tanítványok alijjázása nyomán előbb Meá Seárim, majd az első mezőgazdasági telep, Petach Tikva alapításához vezetett. Jehuda Náchsoni ezt a hibát is jóvá teszi, amennyiben 43 oldalt szentel Chátám Szofér Cion-szeretetének s az ezzel kapcsolatos közéleti működésének. Felsorolja a tanítványokat is, akik a Mester utasításait követve alijjáztak és hozzáfogtak az országépítés gyakorlati munkájához.

RABBI MOSE SZOFÉR

vesztett hadjárat után miért néptelenedett el az ország, milyen kulturharcok rázkódtatták meg a zsidóságot azokban a századokban.

Jehuda Náchsoni műve valószínűleg Chátám Szofér-enciklopédia. Választ ad minden, Chátám Szoférrel kapcsolatos kérdésre. A mű igen tetszetős köntösben a jeruzsálemi „Másábir” kiadó gondozásában jelent meg. A kiadó címe: Jeruzsálem, P. O. B. 18196.

★

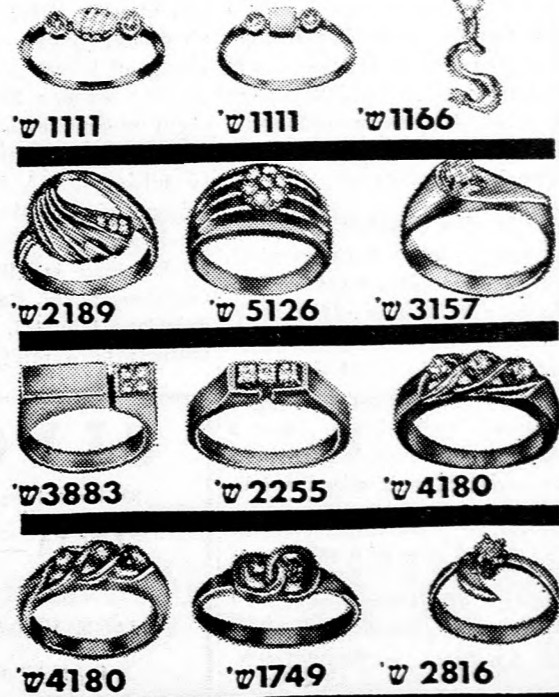
NÁCHSONI MŰVÉNEK LEGFŐBB ÉRDEME, hogy Chátám Szofér műveiből szó szerint idéz. Az anyagot úgy csoportosítja, hogy nemcsak a tanítómester, a hagyományhű zsidóság nagy bajnoka, hanem a történetész is szerephez jut. Mert Chátám Szofér izzgatta a zsidó múlt, lázasan kutatta, mi okozta a második zsidó állam összeomlását, a

ARANY ÉS GYÉMÁNT ÉKSZEREK

7

RÉSZLETBEN

- Azonnali 10 %-os árengedmény (a nemzetközi árjegyzékből) minden részletfizetéses vételnél.
- A fennmaradó összeget 7 részre osztjuk: 40% az első részlet készpénzben és további 6 havi egyenlő részlet rögzítés és kamatmentesen!
- S ez még nem minden! — ha időben fizet, a hetedik részletről lemondunk!
- Minden ékszer diplomás gemmológus vizsgált meg és hagyott jóvá.
- Minden ékszerhez a Szabványhivatal által lebélyegzett garancialevél van csatolva.
- Megvizsgálhatja a briliánst, amit vesz, hamis gyémántok felfedezésére szolgáló műszerrel és különleges mikroszkóppal.
- Amennyiben az ékszereket készpénzben vásárolja, 30% kedvezményben részesül!
- Tekintse meg a lenti ékszereket. Ez csak egy kis része a sokezer csodálatos modellnek, amelyet kiállítunk az ékszertőzsdén a reh. Reiness 6 szám alatt. Gyorsan határozza el magát, mert könnyen elképzelhető, hogy ilyen feltételek mellett, az ékszereket néhány napon belül szétkapkodják!

ÉKSZERTŐZSDE

TEL AVIV, REINESS 6

Rendkívüli eladás szombaton este 19.30–23.00 óra között és hétköznapokon reggel 9—este 7 óra között.

Gazdaságos fatányéros otthonában. Kóstolja meg a

utánozhatatlan kabábját! „Gioni” kábáb toasterben, grillen, vagy tepsiben jóízű, mintha szén-sütőn készülné. „Gionny”-féle kábáb ünnepi étel. Felvágott és hús **GIONY & RETTA** Rech. Hillel Házákén 8, Tel-Aviv, tel. 656610 (Az Allenby mozi mögött) Vasárnap délután zárva **FIGYELEM!** — Akik összegyűjtik a számlákat 1000 seket értékben, egy rúd Gionyszalmit kapnak ajándékba.

KÜLDJÖN

VÁMMENTES IKKA AJÁNDÉKUTALVÁNYT MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ÉS BARÁTAINAK

Megrendelőhelyek:

HAIFA: Junius 15-ig Hácóhén ut szabadságon van. A megrendeléseket kérjük Tel-Avivba küldeni.
JERUZSÁLEM: Jeruzsálem könyvtár. Jávece utca 2. Tel. 02-233369. Üzleti órák: 9—1-ig és 4—6-ig. Kedden délután zárva. — TUZEX bonok is kaphatók.
TEL-AVIV: Hadash könyvüzlet, Nesz Ciona utca 4. (Bejárat az utcába a Ben Jehuda 7-es számnál). Tel. 659684. — Az üzlet reggel 9-től este 7-ig nyitva megszákítás nélkül. Pénteken déli 1 óráig.

Levelezés kizárólag: EGGED MIRIAM, 62160 Tel Aviv P.O.B. 26116

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGRA. Sírálóások is befizethetők a budapesti zsidó temetőben

TUZEX ajándékbonok kaphatók

Csehszlovákiába való küldésre.

Isten halálba ringatta,
száz esztendőre
Aztán jelébresztette és megkérdezte:
— Mennyi ideje vagy itt?
— Egy napja, vagy talán még any-
nyi sem —
mondta az ember.

A TITKOS CSODA

JORGE LUIS BORGES

1939. március 14-én éjszaka a prágai Zeltnergasse egyik lakásában Jaromir Hladik, egy befeszett tragédia valamint a halhatatlanságra vonatkozó átfogó tanulmány szerzője, egy végeérhetetlen sakkjátékról álmodott. Nem két játékos közötti játsz-máról volt szó, hanem két híres család állt egymással szemben. A sakkparti sok évszázaddal eze-őt kezdődött. Már senki sem tudja, milyen tétre megy a játé-ek, de az a hír járta, hogy óriási összegről van szó, mérhetetlen kincsről. A sakkpartiban és a figurák egy titkos toronyban álltak. Jaromir (álmban) első gyermeke volt az egymással versengő családok egyikének. A zenélő órák jelentették a játék megkezdésének elhalaszthatatlan pillanatát. Jaromir egy esős sivatag homokján szaladt és bármennyire kínzta a memóriáját, nem emlékezett sem a sakkfigurákra, sem a játékszabályokra. Ebben a pillanatban ébredt fel. Ekkor már nem hallatszottak a zuhogó esőt kísérő dörgések sem a harangok zugása, csupán egy ritmikus, ismétlődő zajt hallott, amely a Zeltnergasséről tödült a lakásába. Hajnalodott: a Harmadik Birodalom hadseregének páncélos előőrséi behatoltak Prágába.

Tizenkilencedikén a hatóságok feljelentést kaptak. Még aznap este letartóztatták Jaromir Hladikot. Bekísérték egy helyőrség sivar, jellegtelen kaszárnyájába, a Moldau folyó túlsóárára. Nem tudta megcáfolni a Gestapo egyet len vádját sem. Anyja családi neve valóban Jaroslávicski, a vére tehát zsidó vér, ami pedig a Csehszlovákiára vonatkozó tanulmányát illeti, az is magánviselte a zsidótudományok, a zsidó gondolkodás jellegét, arról nem is beszélve, hogy Hladik annak idején aláírt egy tiltakozást Ausztria bekebelezése ellen. 1928-ban a Hermann Barsdorf kiadó számára lefordította a Szefer Jecirát és a kiadó lektora, pusztán kereskedelmi okokból az előző-ban eltűnt Hladik szakértői hírnevét. Ez az előző feltűnt Julius Rothnek, aki egyike volt azoknak a főnököknek, akik kezükben tartották Hladik sorsát. Mesterségétől eltekintve minden ember hiszékeny: néhány túlzottan használt jelző elegendő volt ahhoz, hogy Rothe bűnösnek minősítse Hladikot és elhatározza halálra ítéletét, példamutatás-ként. A kivégzést március 29-re, reggel 9 órára tűzték ki. Ez a késés (amelynek a jelentőségét az olvasó csak később mérí majd fel) annak tulajdonítható, hogy a németek lassan és személyte-lenül akartak működni, mint a növények és a bolygók.

Hladik első érzelmi reakciója a borzalom volt. Arra gondolt, hogy az akasztófa, vagy a lefejezés nem lett volna olyan ijesztő, mint az agyonlövés. Hiába, mondta újból és újból önmagá-nak, hogy a halálban csupán az általános tény az ijesztő, nem a körülmények, amelyek között be-következik. Ennek ellenére kép-

telen volt kivenni a fejéből a körülményeket. Abszurd módon meg próbálta felsorakoztatni gondolataiban az összes variánsokat. Végiggondolta a folyamatot, leg-apróbb részleteiben, a kivégzés napján való ébredésétől kezdve egészen a puska ravaszának a meghúzásáig. Mielőtt elérkezett volna a kivégzésre kitűzött nap, Julius Rothe százszor is meg-halt, más-más geometriai formá-jú kaszárnyaudvarokban, külön-böző uniformisokat viselő kato-nák fegyverétől leterítve, más-más távolságról szemlélve a fel-sorakozó kivégzőosztagot, amely néha közvetlen közelről, más-kor a messze távolból lött rá. Igazi rettegéssel (vagy talán igazi bá-torsággal) élte át ezeket az elkép-zelt kivégzéseket. Mindegyik csak pillanatokig tartott. Utána Jaromir gondolatban visszatért a kivégzést megelőző naphoz. A végén aztán arra gondolt, hogy a valóság soha sem egyezik a jóslatokkal, és valami perverz logikával arra a következtetésre jutott, hogy egy részlet aprólé-kos kidolgozása megakadályozza bekövetkezését a valóságnak. Ennek a mágiikus gondolatnak a rabjaként a legkegyetlenebb dol-gokat találta ki, azért, hogy ne történjenek meg. A végén termé-szetesen attól kezdett rettegni, hogy látomásai próféciák valójá-ban. Az éjszaka esendjében igyekezett szétfolyó végtelenség-nek felfogni az időt. Pedig tudta, hogy az feltartóztatatlannul rohan huszonkilencedike hajnala felé. Hangosan gondolkodott: „Ma, huszonkettedike éjszakája van. Amig ez tart, és még hat éjszaka) sebezhetetlen vagyok, halhatatlan.”

Arra gondolt, hogy az álom-terhes éjszakák valójában mely és sötét kutak, amelyekben las-san elmerül. Néha türelmetlenül vágyott a lövésre, amely megmen-ti, jól, vagy rosszul, az esemé-ny elképzelésének a terhétől. Huszonnyolcadikán, alkonyatkor váratlanul elterelte gondolatait Az ellenségek című drámájának a felidézése. Mintha előző, ré-misztó gondolatai elvesztek vol-na a homályban.

Hladik túl volt a negyvenen. Néhány barátság és számtalan rigolya csak keretül szolgált igazi életéhez, amelynek lényege, magva és létjogosultsága az iro-dalom volt. Mint minden író, író-társait az általuk létrehozott mű-vek alapján ítélte meg, de meg-követelte, hogy azok az általa kidolgozott tervek alapján értékel-jék őt. Minden könyv, amelyet végül nyomdába küldött, büntu-datot kellett benne. A legkevés-bé hibásnak „A halhatatlanság igénye” című kötetét tekintette, amelyben összegezte az ember által valaha is elképzelt összes végtelenségeket, Parmenides Moz-dulatlán lényétől. Hinton meg-változtatható multjág. Hladik a

művében kimutatta, hogy az em-ber tapasztalati lehetőségei vé-gesek és elég egyetlen „ismét-lés”, hogy bebizonyíthassuk: az Idő fogalma közönséges csalás. Sajnos az érvek, amelyek ezt a csalást kimutatják, szintén csal-fák. Irt néhány expresszionista verset is, amelyek nagyobb meglepetésére megjelentek 1924-ben egy antológiában, de senki soha többé nem vette be azokat versgyűjteménybe.

Ezt a kétes, langyos irodalmi multat akarta Hladik megmen-teni „Az ellenségek” című verses drámájával. Ez a dráma látszó-lag megőrizte a klasszikus mű-vek hármas egységét. Egyetlen helyen játszódtott le. Roemer-stadt báró könyvtárában, a XIX. század utolsó délutánjainak egyi-kén. Az első felvonás első jele-nében Roemerstadtot megláto-gatja egy ismeretlen. Utána más látogatók váltakoznak a könyv-tárban. Roemerstadt nem ismeri a személyeket, akik zaklatják, de az a rossz érzése, hogy már lát-ta őket valahol. Talán álmban. Valamennyi látogató túlzott, iz-telstenen módon dicséri a bárót, de biztos, — előbb a nézők értik meg ezt, később Roemerstadt is — hogy ezek valamennyien tit-kos ellenségei, összeesküvők, akik az életére törnek. A bárónak si-kerül kijátszania bonyolult intri-káit. A párbeszédek során szó-ba kerül a báró menyasszonya, Julia de Weidenau valamint egy bizonyos Jaroslav Kubin, aki egykor szerelmével üldözte a lányt. Az utóbbi megbolondult és Roemerstadttnak képzeli ma-gát... A veszelék szüntelenül sokasodnak. A második felvonás végén Roemerstadt kénytelen megölni az egyik összeesküvőt. Kezdődik a harmadik, az utolsó felvonás. Az értelmetlenségek egyre sokasodnak. Ismét megje-lennek olyan figurák, amelyek — úgy tűnt — már befejezték sze-repüket egy előző felvonásban. Ismét megjelenik egy pillanatra a Roemerstadt által meggyilkolt ember. Az egyik szereplő meg-jegyzi, hogy sohasem esteledik. Az óra hetet üt, a magas abla-kokat pirosra festi az alkony, távolról tüzes magyar zene hall-szik. Ekkor megjelenik a színen az első látogató és megismétli az első felvonás első jelenetében el-mondott szöveget. Roemerstadt válaszol, de nem esodálkozik. A néző megérti, hogy Roemerstadt tulajdonképpen a gonosz Jaros-lav Kubin. Vagyis: a dráma so-hasem ér véget, egy körbeforgó hallucinációról van szó, amelyet újból és újból a végtelenségig átél Kubin.

Hladik tulajdonképpen soha-sem tette fel magának a kérdést, hogy ez a tragikomédia hülyeség csupán, vagy egy csodálatos mű. Már befejezte az első felvonást és néhány jelenetet a harmadik felvonásból. A vers szerkezete lehetővé tette számára, hogy új-ból és újból tanulmányozza a

szöveget, kijavítsa a hexamete-reket, anélkül, hogy a kézirat a szeme előtt lenne. Tudta, hogy még két felvonás hiányzik a mű-ből és nagyon gyorsan meg fog-halni. A sötétben beszélt Isten-nek: „Ha létezem valamilyen for-mában, ha nem vagyok csupán a Te egyik hibád, akkor csak úgy létezem, mint „Az ellenségek” szerzője. Hogy végigvihessem ezt a munkát, amely létjogosultsá-gomat biztosítja és amely bizto-sítja a Te létjogosultságodat is Uram, szükségem van egy esz-tendőre. Add meg nekem ezeket a napokat, hiszen Te vagy a szá-zadok, az Idő teljhatalmu ura.” Az utolsó éjszaka volt ez, a leg-kegyetlenebb, Hladik mégis tíz perc múlva úgy merült álomba, mint egy sötét, feneketlen tóba.

Reggel felé azt álmodta, hogy a Clementinum könyvtár termei-ben bujt el. Egy szürke szem-üveget viselő könyvtáros meg-kérdezte: — Mit tetszik keresni? Hladik így válaszolt: — Isten-t keresem. A könyvtáros így szólt: — Isten megtalálható a Clemen-tinum könyvtár 400 ezer köteté egyikének valamelyik oldalán, egyetlen betűben. A szűeim és a szüelim szülei keresték ezt a betűt. En megvakultam ezt a be-tűt keresve.

Levette a szemüvegét és Hla-dik látta élettelen szemét. Egy olvasó lépett be és visszaadott egy atlaszt. — Ez az atlasz fele-sleges — mondta az olvasó és át-nyújtotta Hladiknak, aki talá-lomra felütötte. India térképét látta. S váratlanul, magabiztosan rátette az ujját az alig látható betűk egyikére. Egy szomszéd hang ezt mondta: — Megadott neked az általad kért idő.

Ebben a pillanatban ébredt fel Hladik. Eszébe jutott, hogy az embe-rek álmai Isten tulajdonát képe-zik és Majmonides azt írta va-lahol: Az álomban megjelent sza-vak, ha rendkívül világosak és nem látszik az, aki elmondta őket, isteni eredetűek. Hladik felöltözött. Két katona bejött a cellába és megparancsolta, hogy kövesse őket.

Hladik elképzeléseiben a cella-ajtó túlsóárára folyósók labirin-tusának kellett volna következ-nie, sötét lépcsőházzakkal és be-nyitokkal. A valóság ennél sze-gényesebb volt: néhány lépcső kö-vetkezett csupán, s máris egy udvarba érkeztek, a kaszárnya egyik kiesi hátsóudvarába. Több katona, néhányan kigombolt zub-bonyban, egy motorbiciklit javí-tott és csendesen beszélgetett. Az őrmester rápillantott az órá-jára: nyolc óra 44 perc. Kilencig kellett várniok. Hladik inkább jelentéktelenek érezte magát,

mint szerencsétlennek és leült egy farakásra. Eszrevette, hogy a katonák nem fogadták a te-kintetét. Az őrmester, hogy meg-könnyítse számára a várakozást, egy cigarettát nyújtott feléje. Hladik nem dohánzott, tiszt-ségből fogadta el és alázatossá-gból. Az ég elsötétedett, a kato-nák alig hallhatóan beszélgettek, mintha ő már meg is halt volna. Nehezen és nagyon homályosan sikerült felidéznie annak a nőnek az arcvonásait, aki Julia de Wei-denau jelképe volt...

A kivégző osztag lassan ösz-szeállt és felvették a hivatalos tartást. Hladik háttal a kaszár-nyafalnak várta a lövést. Vala-kinek eszébe jutott, hogy a fal véres lesz, megparancsolták hát, hogy jöjjen előre néhány lépés-sel. Hladik abszurd módon a fényképezék tétovázó mozdula-taira gondolt. Egy nehéz eső-csepp a homlokára hullt és las-san végigfolyt az arcán. Az őrmester elküldte az utolsó pa-rancsot.

A fizikai világmindenség meg-állt.

A fegyverek csöve Hladik felé irányult, de az emberek, akik meg kellett, hogy öljék, mozdulatlannul álltak. Az őrmester fel-emelt karja egy soha véghez nem vitt cselekedet jelképe volt. Az udvar kölapjainak egyikére egy méh árnyéka vetült. Mozdulatlannul állt. A szél is megállt, mint egy festményen. Hladik megpróbált kiáltani, akár egy szótogató, megmozgatni a kezét: tudomásul vette, hogy megbé-nult. A külső, titkolt világból nem érkezett hozzá egyetlen hang sem. — Meghaltam, a po-kolban vagyok — gondolta. — Bolond vagyok — gondolta. Ar-ra gondolt, hogy megállt az idő, aztán eszébe jutott, hogy ebben az esetben a gondolatai is meg-kellett volna benujlanak. Ezt kipróbálja — gondolta. Anélkül, hogy mozgatóna az ajkait, elsza-valta Vergilius negyedik, titok-zatos eklogáját. Arra gondolt, hogy a távolban álló katonák osztják az ő nyugtalanságát. Sze-retett volna kommunikálni velük. Megijedt attól, hogy semmiféle fáradságot nem érez, a hosszú, mozdulatlanság sem okozott szé-dülést. Elaludt, noha nem tudta megállapítani, hogy mikor kez-

dődött ez a folyamat. Amikor felébredt, a világ még mindig mozdulatlannul volt és süket. A víz-csepp még mindig ott volt az ar-cán. A kövön a méh árnyéka. A füst, a cigarettá füstje, amelyre rágyújtott, még nem oszlott el. Egy másik „nap” mult el anél-kül, hogy Hladik megértette voi-na, hogy mi történt.

Egy teljes évet kért munkája befejezésére. A Mindenható egy évet engedélyezett neki. Megva-lósítja számára a titkos csodát: a német ólom megöli majd egy bizonyos órában, de az ő tuda-tában a titkosságra kiadott pa-rancs és a gyilkosság végrehaj-tása között eltelik egy esztendő. Értetlenül állt ott, majd megro-konyódva, aztán belenyugodva, s a belenyugvás érzetét lassan az elégedettség váltotta fel.

Nem állt rendelkezésre sem-milyen dokumentum, csak az emlékezőtehetsége. Meg kellett tanulnia minden új hexameter-t, amelyet ebben a pillanatban írt hozzá a drámájához, s ez a hely-zet szerencsés akkurátusságra kényszerítette, olyanra, amilyent nem ismernek a szinte végtelen idővel rendelkező írók, akik emiatt felületesek és bizonytalan, főreérthető mondatokba hula-doznak el. Nem a halhatatlansá-gnak dolgozott, még Isten szá-mára sem, akinek nem ismerte irodalmi ízlését. Aprólékosan, mozdulatlannul, titokban építette fel láthatatlan-idő'abirintusát. Kétszer dolgozta át a harmadik felvonást. Kitérőlt bizonyos jel-képeket, mert túlságosan közna-polatlannul álltak. Az őrmester fel-emelt karja egy soha véghez nem vitt cselekedet jelképe volt. Az udvar kölapjainak egyikére egy méh árnyéka vetült. Mozdulatlannul állt. A szél is megállt, mint egy festményen. Hladik megpróbált kiáltani, akár egy szótogató, megmozgatni a kezét: tudomásul vette, hogy megbé-nult. A külső, titkolt világból nem érkezett hozzá egyetlen hang sem. — Meghaltam, a po-kolban vagyok — gondolta. — Bolond vagyok — gondolta. Ar-ra gondolt, hogy megállt az idő, aztán eszébe jutott, hogy ebben az esetben a gondolatai is meg-kellett volna benujlanak. Ezt kipróbálja — gondolta. Anélkül, hogy mozgatóna az ajkait, elsza-valta Vergilius negyedik, titok-zatos eklogáját. Arra gondolt, hogy a távolban álló katonák osztják az ő nyugtalanságát. Sze-retett volna kommunikálni velük. Megijedt attól, hogy semmiféle fáradságot nem érez, a hosszú, mozdulatlanság sem okozott szé-dülést. Elaludt, noha nem tudta megállapítani, hogy mikor kez-

Befejezte a drámáját: az utol-só mondatokat kellett még meg-oldania. Sokáig gondolkodott ezen a csattanón. Aztán megtalálta. A vízesepp végigcsurgott az ar-cán. Felhangzott egy őrzítő üvöl-tés, megmozdította az arcát, s a négyzeres ütés a földre teri-tette.

Jaromir Hladik március 29-én halt meg, reggel 9 óra 2 perckor.

Fordította TABAK LASZLÓ

SZATMÁR ÉS KÖRNYEKE VÉSZKORSZAKBELI ÁLDOZATAINAK ÁZKÁRÁJÁT

Tel-Avivban, a Zámehof utca 37 szám alatt lévő Jesurun templomban tartjuk 1981 június 14-én vasárnap — 1981 — délután 6 órakor.
Találkozás délután 5 órakor a templom előtti térségen.

Szatmár és környéke Egyesülete vezetősege

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE

összes hitközséget, a sátorajjúhelyi gettóból elhurcolt drága mártirjaink

NAGYOMÁNYOS ÁZKÁRÁJÁT

1981 június 14-én, vasárnap — 1981 — d. u. 6 óra-kor tartjuk a tel-avivi HOH termében, Hájárkon utca 61.

GLÜCK

az ismert szakember
TAPÉTA — P.V.G.
ragasztás
NAGY VÁLASZTEK.
RAMAT-GAN,
RECHOV HÁROE 7,
TELEFON: 720807

BÁT-JAM

Jerusalajim-u 40.
Magyarajku nyugdíjasok
június 10-én, szerdán 4 órakor

SÁRONA SALOM

író előadása.
Költséghozzájárulás 3 sekel.

POSTAI ELŐFIZETŐINK

FIGYELMÉRE!

1981 április 1-től
1 havi előfizetés
az UJ KELETRE
82.30 sekel
értéktöbblettel adóval

Kérjük előfizetőinket, hogy az esedékes összeget az új áron fizessék be a hónap elején.
A kiadóhivatal

„MAGDA”

fogászati laboratórium
Protézisok sürgős javítása
fél óra alatt — Nyugdíja-soknak 25% engedmény.
TEL-AVIV, BALFOUR 27

MEZEI ANDRÁS budapesti író vallomása:

Izraeli látogatásáról, önmagáról, terveiről

DÁNOS MIKLÓS INTERJUJA

Mezei András budapesti író, költő, az *Élet és Irodalom* című rangos hetilap belső munkatársa, a magyar közép- és felsőosztályú értelmiségiek egyik legismertebb írástudója.

A József Attila díjjal kitüntetett poéta a népszerű és termékeny írók közé tartozik. Első kötete, a *Torlóidő* (versek) 1961-ben jelent meg, azóta több mint 15 sikeres kötete látott napvilágot. Van közöttük kisregény, esszé, útleírás, beszélgetés írásokkal és sok-sok vers.

Nagy sikert ért el merész, tartásos és csiszolt publicisztikájával. Mezei András a zsidó témákat sem kerülte meg, izraeli élményei épp úgy, mint bibliai példái, gyakran jelentkeznek prózájában és lírájában egyaránt. Számos költeményét fordították németre, franciára, angolra és héberre is.

csit ki ne lógnék belőle. Én a mindenség dobozában élem egyszeri emberi lehetőségeimet. Nekem az adatott, hogy egy kis nép nyelviségében ragadjam meg a szépet, a magyar nyelv eszközeivel teremtsek költészetet. Vagyis, hogy az érzelmi megismerés határtalanságában halálomig kutassam: ki vagyok én. Mezei András?

3. ...még egy kiegészítő kérdés az előzőhöz. Most, más, több vagy e, akár egy lelkimilliméterrel is, mint amilyen voltál, mielőtt Izraelbe jöttél?

— Sok lelkimilliméterrel vagyok több. Ezeket viszem haza a dolgozószobámba, hogy majd megírjam azt a regényt, melynek alapeseleménye az 1949-es és az 1950-es Izraelben játszódik le. Sorolhatatlan „többleteket” viszek. Hogy miket? A többi között azt a szellemi mozdulatot is, amellyel Jeruzsálemben fát ültetnek nem-zsidó magyaroknak, mert emberek voltak az embertelenségben; viszem a jeruzsálemi, hárgókban esesett jordániai katonák izraeli emlékművét, az efféle toleranciát, amit tartok annyira fontosnak, mint a katonai bátorságot, mert az is örvédelem, és ahhoz is bátorság kell, újfajta nagy kockázatu bátorság, amit hol említhetnek jobb helyen, mint Jeruzsálem jelentésében, a Béke Városában?!

4. Mitől vagy inkább magyar-zsidó író Magyarországon, mint a többi magyar-zsidó kollegád?

— Ha önmagamból kilépve meg nézném magam, (minden népnél ezt ajánlhatom időnként) elszomorodnék. Ha „inkább” akarnék lenni valakinél, azaz magyarabb a magyarnál, magyar-zsidóbb vagy zsidó-magyarabb másnál, ...ugye ne is folytassam.

5. Milyennek ítéled meg a két ország írói és irodalmi kapcsolatát? Hát a jövőjét?

— Rokoni látogatásra érkeztem Izraelbe. A magyar állam ezt nem kifogásolta, de nem is hatalmazott fel ilyen véleménynyilvánításra. Ha Avi-Saullal való kapcsolatomat a két ország közötti kapcsolatnak is tekintem, akkor elmondhatom, hogy a kapcsolat jó. Kitiűntést is kapott Budapesten, a héberre fordított magyar költészet rangos színvonalának elismeréseként. Könyve jelent meg magyarul József László és az én fordításomban az Európa Könyvkiadónál, ahol úgy tudom, hogy Kishonté is a megjelenendők között van. Noha, ismétlem, rokon látogatásban vagyok itt, mégis sok izraeli költő keresett meg. Kestz Itamár több mint 15 versemet fordította le és adta közre tőlem eddigi itt-tartózkodásom alatt. Illyés Gyula verseit is ő fordította héberre. Tudomásom szerint Magyarországon az Európa Könyvkiadó a kölcsönösség gondolatával foglalkozik, egy izraeli költői antológia kiadásával. A jövő? Remélem, hogy csak javulást hozhat.

6. Milyennek látta Mezei, a riportert az izraeli tájat és embert? Mezei, a prózáiról, az izraeli magyar-zsidóságról? Mezei, a költő — Jeruzsálemet, a Szent Várost?

— Költői látásmódomat már

ban, — én mondjam el itt, az izraeli olvasónak, hogy mi változott? Hogy egykori barátaim például kibuc Dvirben és Givat Ozban azóta *ősapák* lettek. Lenyűgöz a beér-sévei s mindenütt megművelt sivatag, de a legnagyobb élmény az emberek közötti közvetlenség, a felszabadultság, a vendégszeretet, amely nem ismer erőszakolt konvenciókat. Elvegyülni és kívánni olyan kellemesen és könnyedén tud az utazó, hogy az eddig megszokott időélménye helyett más időélményben lehet részese. Mondhatatlan mennyiségű fényt kódolt Jeruzsálem az idegsejtjeibe, — bennük viszem Budapestre, a dolgozószobámba kedves kérdésválaszait, hogy ne néhány sorban, de talán egy egész könyvben válaszoljak. Hogy milyennek látom az izraeli magyar zsidóságot? Ez túl nagyterjedelmű kérdés. Azok az egykori barátaim, akikkel 1949-ben együtt jöttem az országba, már izraeliek. Hogy menyire azok, azon magam is meglepődtem. S ezt el kell fogadnom, mint tényeket. Hadd ne mondjak elhamarkodott szavakat, — meg kell émsztenem a meg-

ráló, a felemelő, a meggondolkoztató vitákat, ahogy fiatal arcunk előhívódik beszélgetés közben az 1947—49-es Magyarország fiatal arca, a fiatal Izrael sovány arca néz vissza ránk az előkotort fényképekről. Ha nem is csipkekorból hallom a hangot, de azért „lángolva” szólnak hozzám ezek a sárgult fotográfiák: küldetésed van, meg kell írnod a magad „disszertációját”, elsősorban önmagad, a világ, s a magyar zsidóság helytállásáról, — s tán skizofreniájáról?

(Folytatás a 10-ik oldalon)

KÁRTÉRITEST KAP NÉMETORSZÁGTÓL? A BANK HAMIZRACHI TÖBB JÖVEDELMET AJÁNL ÖNNEK

Csak a Bank Hámizráchi kínálja önnek az alábbi feltételeket!

★ INGYENES kártérítési számlavezetés

- Nem számít fel számlavezetési jutalékot.
- Külföldről a hó 15-ig befutó járadékokat a hónap elsejei értékével* írja az ön javára.
- Az ennél később, de a hónap vége előtt befutó járadékokat a hónap 15-i értékével írja az ön javára.
- Jutalék-mentesen kezeli a Pátám kártérítési számlákról átváltott összegeket.
- A Pátám kártérítési számláról átváltott összegeket közép-árfolyam ** szerint számolja el.
- A Pátám kártérítési számláról készpénzben kivett valutánál nem számítunk fel árfolyam különbséget.
- A Pátám kártérítési számla beváltása idején az ellenértéket azonnal jóváírjuk (az értéknapok nélkül).
- Ha a Pátám kártérítési számla birtokosa utazási csekket vásárol a letétjéből, nem számítunk fel kezelési és levelezési díjat.
- Az említett feltételek nincsenek határidőhöz kötve, és azt a bank garantálja.

* „érték” = a kamatszámítás döntő dátuma
** A magas és az alacsony közötti átlag-árfolyam

Ezen kívül választhat az „EURO-PÁZ” és a „DOLLAR-PÁZ” valutacsokrok között is, amelyek kitűnően beváltak!

ÉRDEMES ÖNNEK, ÉRDEMES NEKÜNK

בנק החזרתי המאוחד

KOLOZSVÁR ÉS VIDÉKE

FELEJTHETETLEN MÁRTIRJAINAK AZKARAJÁT 1981 június 16-án — יום שמיני — kedden délután 5 órakor tartjuk a Bét Cioné Amerika nagytermében, Tel.-Aviv, rech. Daniel Frish 1 (Ibn Gvirol sarok).
Emlékbeszédet mond: Dr. SÁHN IMRE, v. debreceni főrabbi. Liturgiái rész: **SCHWARTZ JEHUDA (Natanja), v. főkantor.**
 A terem d. u. 4 órától nyitva. — Baráti találkozó az épület előcsarnokában.

Kolozsvár és Vidéke Köre Izraelben vezetősége

A haifai Városháza mellett működő kitta- és alijajügyi közéleti tanács

HAIFA, RECHOV HERZL 28 — TELEFON: 66374

ÖNKÉNTESAINK IRODAJA

segíti az olékat problémáik megoldásában.
 Félfogadási órák:
 vasárnaptól csütörtökig reggel 9-től 12-ig, hétfőn és csütörtökön délután 4-től 6-ig is, pénteken nincs félfogadás.

DÁNOS MIKLÓS RIPIORTJA

(Folytatás a 9-ik oldalról)
 7. Balzac valahol azt írta: „A valóság gyakran hozza zavarba az elképzelést”. Persze ez lehet pozitív vagy negatív előjelű. Itt-tartózkodásod ideje alatt fogott-e el ilyenszerű érzés? Ha igen, mikor, miért?

— Zsidó tulajdonság, gettó-tulajdonság, mellyel sok rosszat is tett a zsidóság az emancipáció óta a világban, az, hogy nem hagyja magát zavartatni a valóságtól. Nem lepődnek meg, ha Balzac egy zsidó származású franciára gondolt volna, amikor a fenti észrevételét leírta. Hogy miben? Az inflációt messziről katasztrófálisnak képzeltem el, holott ez itt korántsem az, mint ahogy más sem. Hadd ne menjek bele — mondjuk — az izraeli szocializmus és a patriotizmus kérdéseibe. Hadd idézzem in-

kább Illyés Gyulát, a magyar költészet és magyarság nevében, „a nacionalizmus érdeket sért. A patriotizmus érdeket véd”. Ez; fájdalmas tapasztalatokban kiérlelődött magyar vízvázlat.

8. Mit mondanál még műveid olvasóinak?

— Azt, hogy nem is hiszük, hogy milyen félelmesen közel vagyunk egymás szívéhez, szorongó, féltő emberek. Félelmeinkben vagyunk agresszívek. Ha ezt nem tudjuk legyőzni magunkban kölcsönösen — a csontjaink kerülnek már csak közel egymáshoz.

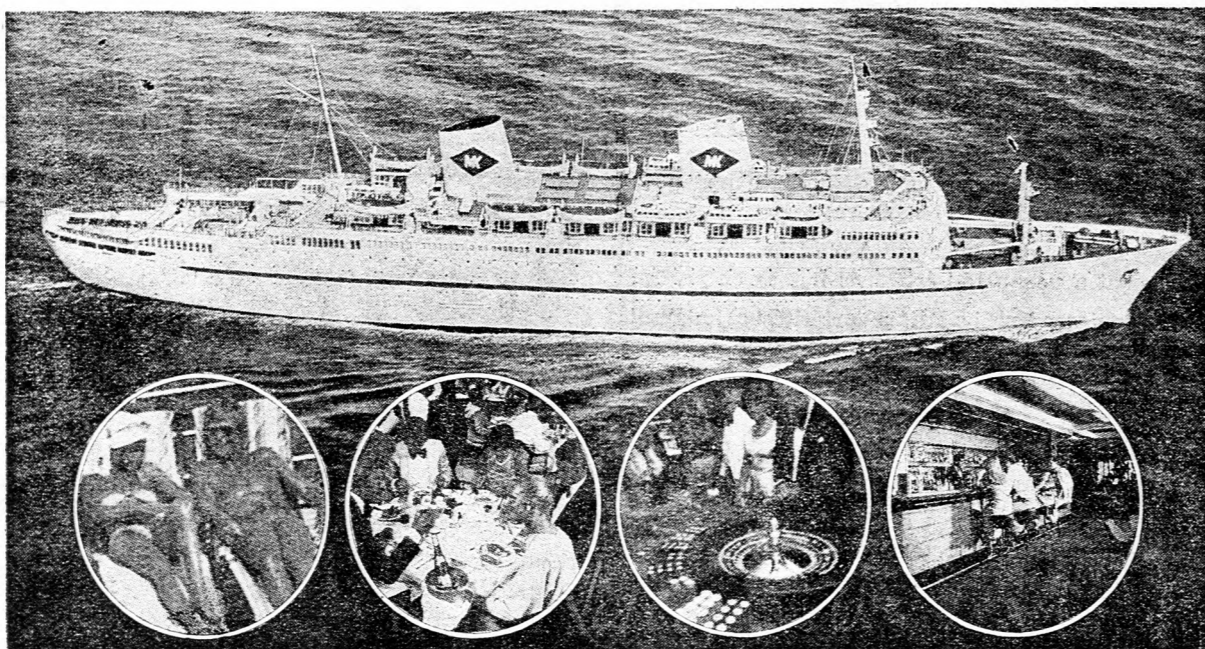
HABIMA

Tel-Aviv, június 6, szombat
VIZKERESZT
 A kisteremben
AZ ANARCHISTA

A HAIFAI MOZIK MÜSORA

- ORAH — ÉN KÖVETKEZEM
- ÁRMON — MADARAK
- ÁCMON — BRONX NEGYED
- RON — BINJÁMIN KÖZKATONA
- AMPHI — A RITMUS SZTARJAI

SZABADSÁG A HULLÁMOKON KIRÁLYI LÉGKÖRBE

Építve 1957-ben, biztonsági kategória: B

Indulási időpontok:

- Nyáron:
 26. 6. 81, 24. 8. 81, 5. 10. 81,
 13. 7. 81, 7. 9. 81, 19. 10. 81,
 27. 7. 81, 21. 9. 81, 2. 11. 81,
 10. 8. 81,

Dolphin Hajózási ügy-nökség B. M.
 Ben Jehuda 32,
 Tel Aviv, 63805.
 Tel. 286-637, 295-536

Lichvod

„Dolphin” Hajózási Ügynökség B. M.
 Ben Jehuda 32, Tel Aviv, 63805
 Kérem, küldjék el címemre a „Navarino” színes prospektusát, részemről minden kötelezettség nélkül.

Név Tel.
 Cim
 Város Mikud

A LEGJOBB EURÓPAI SZORAKOZTATÓ SZÁMOK BÁROK, MINDEN JÓVAL DISZKOTEK

KASZINÓ VÁMMENTES BEVÁSÁRLÁSI KÖZPONTOK USZODÁK

SPORT-BERENDEZÉSEK SZAUNA SZÉPSÉGÁPOLÓ SZALON KÉNYELMES MOZITEREM

Es az étterem? Ugyanolyan nivóju, mint a világ leghíresebb luxus-éttermei

Karageorgis Cruises

Navarino 1981
 Ki kell próbálni — hogy higgyünk

Helyrendelés ügyében kérjük, forduljon utazási ügynökéhez

Utíterv (1981 nyár)

A hét napja	hely	érkezés	horgony zási idő	indulás
Hétfő	Haifa felszállás a hajóra	11.00	és 20.30 óra között	
Kedd	A tengeren	07.00	6 óra	13.00
Szerda	Herklion	13.30	6.5 óra	20.00
Csütörtök	Korfu	08.00	5.5 óra	13.30
Péntek	Dubrovnik	08.00	10 óra	18.00
Szombat	Venecia			
Vasárnap	A tengeren			
Hétfő	Katakolon	08.00	7 óra	15.00
Kedd	Pireosz	08.00	16 óra	24.00
Szerda	Mikonosz	07.30	6 óra	13.30
Csütörtök	Istanbul	09.30	16.5 óra	
Péntek	Istanbul			02.00
Szombat	Rhodos	07.00	8 óra	15.00
Vasárnap	Haifa	03.30 d.u.		

Önök, akik beutazták a világot és látták a különböző üdülő helyeket, önköértékelhetik csak igazán, mi a „Szabadság a hullámokon — királyi légkörben”, vakáció a „Navarino” luxushajón. Ez azon kevés számú élmények közé tartozik, amelyek nem csak felejthetetlenek, de az ember kívánja mielőbbi megismétlésüket. A Navarino luxus-hajó a Földközi tenger vizein közlekedik, a következő kikötők érintésével: Peraklion, Korfu, Dubrovnik, Venecia, Katakolon, Pireosz, Mikonosz, Istanbul és Rhodos és lehetővé teszi az ön számára, hogy a hajón töltött vakációját az említett városok meglátogatásával és megtekintésével párosítsa.

A Navario luxushajó tulajdonképpen uszó luxus-szálloda, amely minden elképzelhető élvezetet magában foglal.

PÉNTEK

- 15.00: HUCKLEBERRY FINN KALANDJAI — „Huck megtalálja Jimmet” — (Színes)
- 15.25: A SZOMBAT FOGADÁSA
- 17.32: Arab játékfilm
- 20.00: A SZOMBAT BEKÖSZÖNTÉSE
- 20.15: HANGOS HETI HIRADÓ
- 21.15: „MUZSIKA NYÁRI ÉJSZAKÁN” — Könnyű és klasszikus művek a jeruzsálemi szimfonikus zenekar, valamint a hadsereg zenekara előadásában, vezényel: Jicchák Graziani. A műsorban Bernstein „West Side Story”; — Johann Strauss: „Denevér” kerिंगő; Suppé: „Könnyű lovasság”; valamint indulók. Nurit Gálon énekesnő és Morton Kám (szaxofon). három számot ad elő, közöttük Judy Garland egyik híres dalát. (Színes).

22.00: „EDENTŐL KELETRE” — III. rész: Adam sikeres üzleteket köt és ikrei születnek. Katherine megújítja a falusi életet, elmegy és újra prostituált lesz. (Színes).

23.30: Egy mondat a Szentírásból. Hírek.

ISKOLATÉVÉ
 8.10: Könyvrészlet
 8.30: Természetan
 9.20: Matematika a 8. oszt-nak
 10.10: Judaisztika
 10.30: Zeneóra
 11.10: Versek
 11.30: A két pamlag
 12.00: Három nap, három év
 12.30: Fuvóshangszerek
 13.00: Három nap, három év
 14.00: Szabadegyetem

SZOMBAT
 18.02: RAJZFILMEK
 18.30: Dokumentum műsor
 20.00: A SZOMBAT KIMENETELE — Dalok és történetek saúvot ünnepe Icik Weingarten, valamint kórus és zenekar közreműködésével.
 20.30: MÁBÁT HIRAGAZIN
 21.05: Választási propaganda
 21.45: SPORHIRADÓ
 22.55: DALLAS — A „romantikus háromszög” — Ray és J. R. egy énekesnő szerelméért versengenek. (Színes)
 23.45: Egy mondat a Szentírásból. Hírek

KONFEKCIÓ-GYÁR KIRJÁT-SMONÁN KERES szakértő munkaerőt Különleges feltételek. TELEFON: 03-455226

ARANYKOR KLUB
 Kivándulók figyelmébe!
 Töltsön egy kellemes napot az Aranykor Klub tagjával — Leítóknér Elivel, Tibériáson!
 Június 10-én — szerda reggel 8 órakor indulunk a Habimától!
 Program: Afua Kibuc Dovrat tejcsarda (reggeli). Tibériási 2 óra fürdés az „ifjú Tibériás” gyógyfürdőben (szabad, fedett, — reuma, bőrbetegségekre ajánlva 28 fokos melegvíz). Ebek a Kineret-parti halcsárdában! Lehetőseg sétacsónaközására a Kinereten! (Kivándulásra) Sajánatunkra, az autóbusszal a m. alhat meg Petácb Tikván, Rámát Gánban! Jelentkezés: kizárólag személyesen: Frigyes Lilly titkárnónél, az Aranykor Klubban! — /Petácb Tikván a m. fogadhatunk el jelentkezést, szíves élmézet kérünk! Kálshcher u. 4. magas földszinti! (Nácht Benjámin u. 12-nél berordult!) vasárnap kedd esti 10-től (él 3-tól) fés 6 óráig!
 Számozott turistabusz, jelentkezése szerint! Szeretettel meghívjuk!

WIZO * HAIFA
 Június 9-én, kedden délután 5 órakor, a Moria 50 alatt,
A NATANJAI VIDÁM SZINPAD ELŐADÁSA.
 Háziaszonyok:
 Buncel Judith, Blumenfeld Rózi, Marek Magda, Polgár Vali, Wall Gizi.

A HADSEREG RÁDIÓJA
 8.05: Csodás dalok, 10.05: Chává Alberstein műsora, 12.05: Leonard Kohén nyilvános szerepléséből, 13.05: Interjú, 14.05: A Beatles története, 15.05: Régi kedvelt dalok, 17.05: Beszélgetés, 18.05: Bestseller, 19.05: Slágerek, 21.05: Hagományok, 22.05: Könnyű és klasszikus, 23.05: A határőrség egyik egységénél, — 0.05: Éjjeli madarak, 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

1981. június 5, péntek
 5741. sziván 3,
 I. MŰSOR
 7.07: Reggeli koncert, 11.15: Elemistáknak, 12.05: Déli hangverseny, 13.00: Könnyű és klasszikus, 14.10: Gyerekeknek, — 15.00: A szombat fogadása, — 16.05: Hegedűszámok, 17.00: Irodalom, 17.35: Oléknak, 20.05: Péntek esti koncert, 23.05: Shakespeare élete, 0.10: Éji zene, 1.10: Hátikvá.

PÉNTEK

1981. június 5, péntek
 5741. sziván 3,
 I. MŰSOR
 7.07: Reggeli koncert, 11.15: Elemistáknak, 12.05: Déli hangverseny, 13.00: Könnyű és klasszikus, 14.10: Gyerekeknek, — 15.00: A szombat fogadása, — 16.05: Hegedűszámok, 17.00: Irodalom, 17.35: Oléknak, 20.05: Péntek esti koncert, 23.05: Shakespeare élete, 0.10: Éji zene, 1.10: Hátikvá.

II. MŰSOR
 8.10: Reggeli zenés magazin, — 12.05: Balesetmegelőzés, 12.30: Sporthíradó, 14.10: Még egy hét, 16.10: Érdekes emberekkel, — 17.05: Külpolitika, 18.05: Interjú, 19.05: A héten történt, 20.05: Ima és dal, 22.05: Fényszóró, — 23.05: Párbeszéd, 0.10: Éjjeli csillogások, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA
 9.05: Reggeli ünnepség, 11.05: Hazulról, 12.05: Sofőröknek, — 14.05: Péntek délután, 15.05: A Beatles története, 16.05: Rádiójáték, 17.05: Nosztalgia, 18.05: Megemlékezés Raoul Wallenbergről, 19.05: Kamarazene, 21.05: A gyepen, 23.05: A harmadik ember, 0.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

1981. június 6, szombat
 5741. sziván 4,
 I. MŰSOR
 8.05: Művészlemez, 9.00: A tudomány világa, 10.05: Fejtörő, 10.30: A jeruzsálemi szimfonikusok felvételeiből, 12.05: Hangjáték, 13.00: A színház világa, — 14.10: Gyerekeknek, 15.00: Kamarazene, 15.45: Irodalom, — 16.30: Szostakovics élete, 17.35: Oléknak, 20.05: A beér-sévai Szimfonieta műsora, 22.05: Rádióvíta, 23.00: Modern muzsika, 0.10: Éji zene, 1.10: Hátikvá.

II. MŰSOR
 8.10: Kedvelt lemezek, 9.05: Humoros jelenetek, 11.05: Nyári találkozás, 12.05: A hatnapos háboru nyomában, 14.10: Hanglemez, 15.05: Sportmagazin, — 17.10: Erec-jisraéli emlékek, — 18.05: Az ügy elintézés alatt, — 18.30: Sport, 19.05: Közéleti magazin, 20.45: Sporthíradó, — 22.05: Melávé málká, 23.05: A rádió, tévé és sajtó kulisszái mögött, 0.10: Dalok egy témára, — 1.10: Hátikvá.

ARANYKOR KLUB
 Kivándulók figyelmébe!
 Töltsön egy kellemes napot az Aranykor Klub tagjával — Leítóknér Elivel, Tibériáson!
 Június 10-én — szerda reggel 8 órakor indulunk a Habimától!
 Program: Afua Kibuc Dovrat tejcsarda (reggeli). Tibériási 2 óra fürdés az „ifjú Tibériás” gyógyfürdőben (szabad, fedett, — reuma, bőrbetegségekre ajánlva 28 fokos melegvíz). Ebek a Kineret-parti halcsárdában! Lehetőseg sétacsónaközására a Kinereten! (Kivándulásra) Sajánatunkra, az autóbusszal a m. alhat meg Petácb Tikván, Rámát Gánban! Jelentkezés: kizárólag személyesen: Frigyes Lilly titkárnónél, az Aranykor Klubban! — /Petácb Tikván a m. fogadhatunk el jelentkezést, szíves élmézet kérünk! Kálshcher u. 4. magas földszinti! (Nácht Benjámin u. 12-nél berordult!) vasárnap kedd esti 10-től (él 3-tól) fés 6 óráig!
 Számozott turistabusz, jelentkezése szerint! Szeretettel meghívjuk!

WIZO * HAIFA
 Június 9-én, kedden délután 5 órakor, a Moria 50 alatt,
A NATANJAI VIDÁM SZINPAD ELŐADÁSA.
 Háziaszonyok:
 Buncel Judith, Blumenfeld Rózi, Marek Magda, Polgár Vali, Wall Gizi.

A HADSEREG RÁDIÓJA
 8.05: Csodás dalok, 10.05: Chává Alberstein műsora, 12.05: Leonard Kohén nyilvános szerepléséből, 13.05: Interjú, 14.05: A Beatles története, 15.05: Régi kedvelt dalok, 17.05: Beszélgetés, 18.05: Bestseller, 19.05: Slágerek, 21.05: Hagományok, 22.05: Könnyű és klasszikus, 23.05: A határőrség egyik egységénél, — 0.05: Éjjeli madarak, 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

ARANYKOR KLUB
 Kivándulók figyelmébe!
 Töltsön egy kellemes napot az Aranykor Klub tagjával — Leítóknér Elivel, Tibériáson!
 Június 10-én — szerda reggel 8 órakor indulunk a Habimától!
 Program: Afua Kibuc Dovrat tejcsarda (reggeli). Tibériási 2 óra fürdés az „ifjú Tibériás” gyógyfürdőben (szabad, fedett, — reuma, bőrbetegségekre ajánlva 28 fokos melegvíz). Ebek a Kineret-parti halcsárdában! Lehetőseg sétacsónaközására a Kinereten! (Kivándulásra) Sajánatunkra, az autóbusszal a m. alhat meg Petácb Tikván, Rámát Gánban! Jelentkezés: kizárólag személyesen: Frigyes Lilly titkárnónél, az Aranykor Klubban! — /Petácb Tikván a m. fogadhatunk el jelentkezést, szíves élmézet kérünk! Kálshcher u. 4. magas földszinti! (Nácht Benjámin u. 12-nél berordult!) vasárnap kedd esti 10-től (él 3-tól) fés 6 óráig!
 Számozott turistabusz, jelentkezése szerint! Szeretettel meghívjuk!

ADÁS-VÉTEL

KÜLÖNFÉLE

VILLANYBOROTVAK - javító szolgáltatás és árusítás... JEHOSUA vesz örökséget... HÉVÉZL vesz burorokat, frizsidereket...

„ILANA PAROKASZALON” különleges „ELURA” parókák... MAGDA fogászati laboratórium... MAGI-CLEAN otthonában tisztítószereket...

Uj Jesivá Bné-Brákbán megtérőknek (chozrim b'tsuva) HELYET KERES

ÁLLÁS

SINGER varrógépet keresünk 7 órára... IDŐS HOLGY Mapu utcában magyar not keres takarításhoz... KERESÜNK jakarita munkást...

ÜZLET

KÜLCSPEZERT átdó órást-étudó üzlet, Tel-Aviv, rch. Hásmér, 836979... ÁTDÓ KÜLCSPEZERT nagy helyiség, Jehuda Hölvi 56...

HAIFA

HAIFA-n a Hádron kiadó kétszobás lakás... BETEGSEG miatt külcspezért átadó üzlet... ELADÓ magántulajdonú 3 szobás lakást...

A HITACHDUT OLÉJ HUNGÁRIA

A HOH Haifa helyicsoportja, 1981. június 23-án vasárnap... ARANYKOR KLUB Az Aranykor klub vezetése...

ÜZLET

Hosszu évek után ismét kaphatók a világhírű Zsolnai és Alföldi magyar porcelánok... JERUZSÁLEMBEN CSAK NÁLUNK

JERUZSÁLEMBEN CSAK NÁLUNK

MERKÁZ HASHAI meghívja Önt a kiállítás megtekintésére... Mea Sáarim 61, Jeruzsálem... EZÜST ÉS EZÜSTÖZÖTT ÉVŐESZKÖZÖK, KRISZTÁLY, KEGYSZEREK ÉS EXKLUZÍV AJÁNDEKOK

LAKÁS

ELADÓ Bt-Jambán három és fél szobás front. exkluzív helyen... ELADÓ Bt-Jambán csendes helyen... FISZERNÉK háromszobás Amídar lakótelep...

Álomkép vakáció!

KIRÁNDULÁS UDULES SÉTAHAJÓZÁS A RAJNÁN 23 nap: Ausztria, Svájc, Franciaország, Németország, Hollandia...

HÁZASSÁG

PENZTÁRSZÁMI házasságkötettség... KIRÁNDULÁS UDULES SÉTAHAJÓZÁS A RAJNÁN... HÁZASSÁG KÖZVEZETŐ...

Kérjen színes prospektust utazási ügyműkötől, vagy a K. D. Rhine Line általános ügyműkötől...

KULDJON VÁMMENTES IKKA AJANDEKUTALVANYT

MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ÉS BARÁTAINAK Megrendelőhelyek: HAIFA: Juniú 15-ig Hácóhén ur szabadságon van... JERUZSÁLEM: Jeruzsálem könyvtár... TUXE az egyetlen várn- és minden egyéb költségkül mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGRA...

JERUZSÁLEM

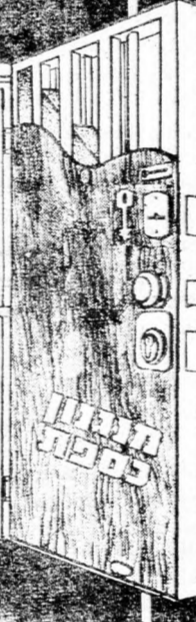
BET HÁKEREMENBEN nagy luxus szobák... VESZÜNK készletet, ezüstöt, porcelánt... ELADÓ fegyvertől rendeléssel...

Méir Sachs ékszerész

Cholon, Szokolov 58, az udvarban, tel. 896-118. Arany, ezüst tárgyak javítását, hegesztését vállalja helyben.

TAMNUN LESZÁLLÍTOTT ARON!

Dekoratív acélborítással, a régi aítóra, acélaitó-félfával, biztonsági zárral. Acélaitók páncélszekrény-védőberendezéssel.

H.O.H. JERUZSÁLEM

A jeruzsálemi HOH, valamint a Bné Brit Jesájahu Páholya, a Chug Jové Hungária és a WIZO szervezetek közös rendezésében...

«SZÉP PRIMADONNA CSODÁL A VILÁG!»... TERRY GÁBOR

OPERETT PRIMADONNA ONÁLLÓ DAL- ÉS OPERETT-ESTJE, VÉGIG MAGYARUL. ÉLI LEICHTNER előterjűje • FRÉDY PEER (Marosvásárhely) énekművész... MI történt a kullissák mögött, ameddig egy operett eljut „odáig”?... A szebbnél szebb kosztümök a „Dália” szalomból... HÉVÉZL vesz burorokat, frizsidereket... HÁZASSÁG KÖZVEZETŐ...

המיפגש באופירה

שיחות אופירה לקיפו נושאים שונים, אך במרכזן עמדו, כמובן, המיפגש בלבנון. מסתבר כי נשיא מצרים רצה לקבל הבטחה מישראל שהיא לא תגרסם להסלמת המצב ותמנע מלהחמיר. סאדאת אמר גם קודם לכן כי לפי דעתו מלחמה אך תהווה את מטרות של אסד באשר תלכד סביב דמשק את העולם הערבי. נוסף לכן — המצרים בי דעה, שאם משבר הטילים ייפתר בדרך של שלום לאחר הפיסקה באופירה — קודם קם הדבר לטובת ההליך קצת דייוויד וויכוח את צדקת מצרים שבחרה בדרך זאת.

AZ OFIRAI CSUCSTALÁKOZÓ

Az ofirai megbeszélések számos témát öleltek fel, központjukban azonban természetesen a libanoni válság állt. Mint kiderült, az egyiptomi elnök célja volt garanciát kapni Izráeltől arra, hogy nem okoz eszkalációt és elejét veszi háborúnak. Szádát ezt megelőzőleg is hangoztatta már, hogy háború, nézete szerint, az Aszád-rezsim megerősödését segítené elő, amennyiben Damaszkusz köré tömörítené az arab világot. Ezen túlmenően — az egyiptomiak úgy vélik, hogy ha a rakéta-válság az ofirai találkozó után békés uton megoldódik, ez a camp-david-i folyamat javára irandó és bizonyítja Egyiptom igazát, amely ezt az utat választotta.

Világos, hogy Izráel is a békés megoldás híve, erre törekszik. A dolog azonban nem kizárólag tőle függ. Reméljük, hogy az amerikai közvetítő erőfeszítések, amelyek Chábib küldetésére felújításával jutnak kifejezésre, eredménnyel járnak és a türelmi időszak nem volt hiábavaló.

A miniszterelnök a megbeszélés után azt mondta, hogy elégedett azzal. Merjük remélni, hogy a találkozó eredményei azt fogják bizonyítani, hogy elégedése megalapozott volt.

● Elégedetlenség uralkodik a haifai Rámbám kórház dolgozó körében, mert az egészségügyi minisztérium nem hajlandó eleget tenni különböző bér-követeléseiknek. Ezért elhatározták, hogy bojkottálják a „kitűnő dolgozó” díjkiosztási ünnepséget és így a minisztérium kénytelen volt áthelyezni annak színhelyét a tel-hászoméri Siba-kórházba.

Washington tárgyalás-sorozatra hiv meg közelkeleti vezetőket

Szádát augusztusban megy az Egyesült Államokba — Izráel következő miniszterelnökét szeptemberre hívják meg

Az amerikai kormányzat megbeszélésre hívja meg az Egyesült Államokkal baráti kapcsolatokat fenntartó közelkeleti államok vezetőit.

Az első Anuár Szádát egyiptomi elnök lesz, aki a program szerint augusztus 5-én és 6-án látogat Washingtonba.

Izráel következő miniszterelnökét szeptemberre hívják meg. — Fahed herceg, szauidai trónörökös október elején, Husszein jordániai király pedig röviddel ezután érkezik az amerikai fővárosba.

Husszeinnek a terv szerint ezen a héten magánlátogatásra kellett volna érkeznie az Egyesült Államokba, amit váratlanul lemondott. A program szerint Huszszein résztvevő volna annak az iskolának záróünnepélyén, melyben fia tanul.

Megfigyelők rámutatnak arra, hogy az amerikai kormányzat bejelentése a látogatás-sorozatról, a Szádát-Begin csucstalálkozó idején, arra utal, hogy az amerikai kormányzat ki akarja hangsúlyozni Washington központi szerepét a Camp David-i folyamatban.

Az a négy állam, melynek vezetőit meghívja Washington, képezi annak a közelkeleti „stratégiai konszenzusnak” alapját, melyet a Reagan-kormányzat meghirdetett.

Az amerikai külügyminisztérium nem volt hajlandó válaszolni újságírók kérdéseire, hogy az amerikai kormány felkérte-e Izráel a dél-libanoni akciók beszüntetésére, illetve, hogy a kormányzat ellenzi-e ezeket az akciókat. A külügyminisztérium csak azt válaszolta, hogy „eszkaláció, bármely

„Izráel olyan elemek ellen működik Libanonban, akik támadják Izráelt.”

Arra a kérdésre, hogy amerikai fegyverek használatát Libanonban ellenzi-e az amerikai törvény, azt válaszolta, hogy „ez komplikált és ködös probléma”.

Veliotes hozzáfűzte, hogy az Egyesült Államok és az arab országok közötti kapcsolat kiépítése, valamint a közelkeleti „stratégiai konszenzus” elérése attól függ, hogy milyen mértékben haladnak az autonómia-tárgyalások, amelyek az izráeli választások után ujulnak fel.

PERESZ:

Nem ellenzem Rábin bevonását a kormányba

Simon Peresz, a Munkapárt elnöke a chloni Country Clubban megtartott „élő interjú” keretében azt mondta, hogy nem ellenzi Jicchák Rábin bevonását a Määräch-kormányba.

Ami a multbeli vetélkedést illeti, azzal kapcsolatban azt mondta, hogy ilyenek más országokban is léteznek, így Mitterrand például annakidején heves vitát folytatott Michel Rocarddal, a francia szocialista párt főtitkárával, most pedig beveszi kormányába. Angliában annakidején nagy rivalizálás folyt George Brown és

Harold Wilson között a Labour vezetéseért, végül Brown bekerült a Wilson kormányba.

Az utóbbi időben közösen szereplünk a nyilvánosság előtt, azonban ezen túlmenően, hetenként többször is találkozunk a párt politikai bizottságában, ahol megbeszéléseket folytatunk és ki alakítjuk a párt politikai vonalát — hangoztatta Peresz, aki a tavábiakban azt mondta, hogy nem hivatkozik egységkormányra: „Konszenzus csak háborus időkben létezik” — hangoztatta.

Izráel feltételhez köti Nám Cháder temetési engedélyét

„A PFSz adja vissza négy Libanonban elesett izráeli katona földi maradványait”

Izráel azzal a feltétellel járul hozzá ahhoz, hogy a PFSz Brüsszelben meggyilkolt megbízottját, Nám Chadert Dzszenin melletti szülőfalujában temessék el, hogy a PFSz adja vissza annak a négy izráeli katonának földi maradványait, aki Libanonban esett el és a terroristák kezében lévő területen temették el őket.

Izráeli részről azután hozták ezt a határozatot, hogy különböző államok és nemzetközi szervezetek felkérték, hogy tegyen eleget Cháder özvegye kérelmének, és tegye lehetővé, hogy szülőfalujában temessék el Chadert.

Simone Veil, az Európa parlament elnöke, Izráel közöspiaci

megbizottja útján kérte, hogy az izráeli kormány adja meg a temetési engedélyt.

Belga egyházi személyiségek igyekeznek meggyőzni a PFSz-t arról, hogy Cháder temetésének ügyét ne használja fel Izráel-ellenes propagandá célokra.

A belga rendőrség körében egyébként, egyre jobban erősödik az a felfogás, hogy a gyilkosságot az Abu Nidal féle „Fekete június” terrorszervezet követte el.

A PFSz körében nyugtalanságot okozott a gyilkosság és meg erősítették az európai megbízottak védelmét.

AZ ALGERIAI ELNÖK MOSZKVA BA LÁTOGAT

Bagdad. — Sadli Ben Dzsedid algériai elnök június tizedikén hivatalos látogatást tesz a Szovjetunióban, — jelentette az iráki hírszolgálati iroda.

A jelentés szerint az algériai elnök a libanoni válságról, az általános közelkeleti helyzetről, az északnyugat-afrikai problémáról és az algériai-szovjet gazdasági kapcsolatok szorosabbra fűzéséről fog tárgyalni Brezsnyevvel. Más forrásból egyelőre nem erősítették meg a hírt.

KERESÜNK

finishert, asztali munkást, vagy szabászt. Havi fizetés, megfelelő szociális feltételek. — Jelentkezés:

„ATERET” CIPÓSZALON, Dizengoff 105, Tel Aviv

Zámir és Niszim ellenzik Ábu Chácérá részvételét a minisztertanácson

Jicchák Zámir professzor, a kormány jogtanácsosa és Mose Niszim igazságügyminiszter azt javasolta a miniszterelnöknek, hogy ne engedélyezzék Áharon Ábu Chácérá részvételét a minisztertanácson, mindaddig, amíg nem tárgyalják le a második bűnperét.

Niszim és Zámir azt hangoztatták, hogy ugyanazok a szabályok vonatkoznak Ábu Chácérára most, amelyek érvényben voltak az első vádirat benyújtása idején. Ahogy akkor beszüntették a választási eljárás részvételét a minisztertanácsokon, úgy be kell szüntetni most is.

A miniszterelnök egyelőre még nem nyilvánított véleményt ebben az ügyben. Hivatalából közölték, hogy néhány napon belül határoz.

Amikor Ábu Chácérát felmentették a miniszterelnök gratulált neki és meghívta a minisztertanácsban való részvételre. Zámir professzor ekkor megjegyezte, hogy a miniszter ellen benyújtották a második vádiratot, mire a miniszterelnök azt mondta, hogy helyesebb lett volna várni ezzel a bírósági eljárással, tekintettel arra, hogy az „első ügy szenvedést okozott a miniszternek”.

Felejthetetlen, drága férjem, apám, testvérem

Weingarten Becáel (Tovje) 71

Munkács — Tel-Aviv

elhunyának slosimja leteltével
AZKARÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk 1981 június 10-én, — szerdán délután 4 órakor a kirját-sauli temetőben.

Autóbusz indul a lakástól, Tel Aviv, Arlozorov 36 sz. alól, 3.30-kor.

A GYÁSOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen szeretett feleségem, testvérem, sógornónk

STRAUSZ ARANKA 71

Subotica — Cur-Sálom

slosimja leteltével
AZKARÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk kedden 1981 június 9-én, délután 3.30 órakor, a cur-sálomi temetőben. Külön autóbusz indul a lakástól, Cur-Sálom, Sosánim 9, délután 3.15-kor.

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik mély fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek.

STRAUSZ JAKOB

Szeretett drága feleségem, anyánk, nagymamánk, testvérem és rokonunk

WEISZ RACHEL 51

szül. WEINER RÓZSI
Dunaszerdahely — Bnájá

MÁSODIK ÉVES AZKARAJÁT

június 9-én, kedden délután 4 órakor tartjuk a rechoviti temetőben.

Találkozás a temető bejáratánál.

A CSALÁD

Szeretett férjem, apánk, nagyapánk, testvérem

SCHLESINGER MOSHE 51

Mezőkövesd — Haifa

AZKARAJA ÉS SIRKÓAVATASA

a slosim leteltével, e hó 11-én, csütörtökön d. u. fél 5-kor lesz a kfár-számiri új temetőben. Találkozás 1/45-kor a temető bejáratánál.

A GYÁSOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen drága férjem, apánk, nagyapánk és testvérünk

JEHUDA LEDERER

KLEIN GYURI 51
Jeruzsálem — Budapest

slosimja leteltével

AZKARÁT ÉS SIRKÓAVATÁST

tartunk 1981 június 10-én, szerdán délután 4 órakor, a Hár Hámenuchoh temetőben.

Találkozás a temető bejáratánál.

A GYÁSOLÓ CSALÁD

DÉS, RETTEG, ILONDA, MAGYAR-LÁPOS ÉS KÖRNYÉKE

felejthetetlen drága martírjai elpusztításának 36-ik évfordulója alkalmából

AZKARÁT

tartunk 1981 június 18-án, csütörtökön d. u. fél 5-kor délután 5.00 órakor a bné-bráki rechov Rabbi Tarfon 3 alatti désiak templomában. — A terem délután 3.00 órától baráti találkozóra nyitva van.

ÖRÖMMEL KÖZÖLJÜK, HOGY KISLÁNYUNK

ÁNÁT

1981 JUNIUS 1-ÉN
MEGSZÜLETETT.

SHARON (SÁNDOR) GYÖRGY
ÉS FELESÉGE, KLOPOT KLÁRA
ÉS A NAGYSZÜLŐK

Angi Vera és Gábor Pál filmje

A magyarul beszélő film a cannesi nemzetközi filmfesztiválon megnyerte a nemzetközi filmkritikusok díját.

Országos ősbemutató a korszerűsített Gordon moziban, 4.30, 7.15, 9.30 órakor.